

Ulkoilutavat muuttuvat - Katsaus maailmalle

Kansainvälinen ulkoliikuntaolosuhteiden hyvien käytäntöjen
Benchmarking-selvitys Uusia monikäyttöisiä liikuntapaikkoja

Raija Valkama

Kuva: Valcartier Vacation Village Valcartier Canada @Copyright 20

Sisällysluettelo

Boaf-hanke.....	3
Resume in English: Changing outdoor activities – New trends around the world.....	6
Lajit ja ulkoiluolosuhteet.....	12
Kesälajit	12
Huoltopisteet € 	12
Jalkapallogolf – Futisgolf €€ 	15
LOA-säätiön kehittämät jalkapallon kokeiluradat ja leikkikentät Tanskassa €€€€ 	18
Katutilat ja Kaupunkipuistot €-€€€€ 	21
Köysirata- ja kiipeilypuistot €€-€€€€ 	25
Kumparekenttä €€ 	28
Englantilaiset kunto- ja terveyskävelyt € 	31
Saksalaiset polut €€ 	34
Luontotila €€ 	36
Maastopyöräilykeskus €€€€ 	38
Tanskalaiset metsäpolut €€ 	40
Paljasjalkapuisto €-€€€ 	43
Paraboll seinä ja Skåden koulun liikuntapiha €€€€ 	45
Pingispöydät Tanskassa ja Englannissa € 	47

Pixelpuisto	€ - €€€	👤	🧳	🚰	🚰	49
Rabalder-puisto, Roskilde, Tanska	€€€€	👤	🧳	🚰	🚰	51
Ajanottojärjestelmä harrastusliikuntaan	€€	👤	🧳			53
Suunnistus Pohjoismaissa	€	👤	🧳			55
Tåsingens Tennispuisto		👤				58
Talvilajit						60
Keinojäärata lammella	€€€€	👤				60
Lampikiekkoa luonnonjäällä	€	👤	🧳	🚰	🚰	62
Luistelupolut	€€	👤	🧳			65
Lumen- ja jäänveistoa Kanadalaisissa karnevaaleissa	€€ - €€€€	👤	👤	👤	👤	67
		🧳	🧳	🧳	🧳	
Lumikenkäpolut	€	👤	🧳	🚰		69
Luistinradat luonnonjäällä	€ - €€€€	👤	🧳	🧳	🧳	71
		🧳	🧳	🧳	🧳	
Kanadalaiset kunnalliset ja kaistalliset liukumäet	€	👤	🚰	🚰		74
'Valcartier Vacation Villagen Lumirenkailupuisto	€€€€	👤	🧳	🧳	🧳	76
Yukigassen – lumisotaa japanilaisittain	€	👤	👤	👤	🧳	78
Jatkokehitysmahdollisuudet						80
Yleiskommentit hankkeesta						80
Jatkotoimenpidemahdollisuuksia						81
Tutkimus-/selvitysmahdollisuudet						82
Linkkilistaus paikoista ja lajeista						84

Boaf-hanke

Suomen Latu sai Opetus- ja kulttuuriministeriöltä rahoituksen kansainväliseen Benchmarking-hankkeeseen vuosiksi 2012–2013.

Hankkeen tarkoituksena oli tehdä vertailuanalyysi Länsi-Euroopan ja Kanadan aikuisille suunnattujen ulkoliikuntapaikkojen hyvistä käytännöistä. Tavoitteena oli löytää maailmalta jo olemassa olevia ja hyviksi havaittuja keinoja, joilla suomalaista aikuisväestöä saataisiin aktivoitua liikkumaan enemmän.

Benchmarking of Outdoor Activity Facilities eli BOAF-hankkeessa keskityttiin etsimään parhaita, Suomessa vielä tuntemattomia ulkoliikuntaa edistäviä keinoja Kanadasta ja Länsi-Euroopasta. Näihin keinoihin sisältyivät kaikki liikuntaa edistävät olosuhteet, uudet lajit, ulkoliikuntapaikat ja yhteistyömuodot eri organisaatioiden välillä. Hankkeessa tutustuttiin myös erilaisiin rakenteisiin, käytäntöihin sekä uudentyyppisiin ratkaisuihin ja kehitysmalleihin, joita voitaisiin hyödyntää Suomen oloissa. Kartoitettava alue rajattiin ilmastoltaan ja kulttuuripiiriltään Suomea muistuttaviin maihin.

Termit

Ulkoiluolosuhde:

Ulkoiluolosuhteella tarkoitetaan joko paikkaa tai tilannetta, joka kannustaa liikkumaan ulkona ja hakeutumaan ulkoilun pariin säännöllisesti myös tulevaisuudessa. Ulkoiluolosuhde voi olla esimerkiksi kevyen liikenteen väylä, latu, ulkoilukartta, välineiden säilytystila, liikuntakeskus tai sen osa, digitaalinen sovellus kännykkään tai ohjattu ulkoilutapahtuma.

Benchmarking-sanalle on vuosien varrella yritetty löytää kuvaavaa suomenkielistä vastinetta. Suomessa on käytössä useita vastineita sanalle, mutta mikään niistä ei ole vakiintunut kieleen. Kielitoimiston sanankirja esittää sanan merkityksen ja synonyymit näin:

"yrityksen, tuotteen tms. kehittäminen vertaamalla sitä hyväksi todettuihin esikuviin, kilpailijoihin tms., esikuva-analyysi, vertailuanalyysi, vertailukehittäminen".

Raportin rakenne

Tässä loppuraportissa esitellään hankkeen aikana parhaat vuoden aikana löydetty ulkoiluolosuhteet. Jokaisen lajin, ulkoilupaikan tai olosuhteen kohdalla on pohdittu kuinka hyvin vastaavan paikan perustaminen onnistuisi Suomessa ja kuka sitä voisi hyödyntää.

Jokaisesta hankkeen lajista, paikasta ja käytännöstä esitellään alla kuvatut asiat sekä muutama havainnollistava kuva.

Kuvaus

Lyhyt historia siitä milloin, missä ja miksi kyseinen ulkoilumuoto tai -paikka on syntynyt ja mikä siinä erikoisesti on kiinnostavaa. Lisäksi kuvataan lajin sääntöjen pääpiirteet ja käyttäjäryhmät.

Yleisyys

Lajin tai olosuhteen yleisyys maailmalla. Käyttäjämäärät paikallisesti tai maailmanlaajuisesti, olosuhteesta riippuen.

Rakentaminen

Kuvaus siitä, kenen aloitteesta olosuhde on rakennettu (kunnallinen, yksityinen, järjestön ylläpitämä, kaupallinen vai yleishyödyllinen tila) ja kenen vastuulla on sen ylläpito.

Rakentamisen perustamis- ja hoitokustannukset jaotellaan seuraaviin ryhmiin symbolien mukaan:

- € Halpa toteuttaa
- €€ Kustannukset käyttäjämääriin suhteutettuna edulliset
- €€€ Kallis toteuttaa

Saavutettavuus

Ulkoilualueen sijainti ja julkisen liikenteen yhteydet sekä ajallinen ja rahallinen saavutettavuus. Kuvaus siitä, mikä on yhden käyttökerran kustannus harrastajalle ja millaisia välineitä harrastamiseen tarvitaan.

Edullinen tai ilmainen lähiliikuntapaikka

Matkakulut, pääsymaksu tai välinekulut ovat suhteellisen korkeat

Käyttäjälle suhteellisen kallis, esim. maksullinen lomakohde

Kävijämäärä

Paikan tai lajin harrastajamäärä, joka suhteutetaan alueen asutukseen sekä sääolosuhteisiin

Matkailullinen vetovoima

Matkailullinen vetovoima koskee olosuhteita, joiden katsotaan olevan imagollisesti tärkeitä alueelle. Olosuhde saattaa sellaisenaan houkutella matkailijoita seudulle tai muuten kiinnostaa alueella vierailevia matkailijoita. Matkalaukkujen määrä osoittaa kuinka suuri matkailupotentiaali olosuhteella on tai voisi olla. Kolme laukku-symbolia kertoo siitä, että olosuhteella on suuret matkailulliset mahdollisuudet. Olosuhteet, joilla ei ole matkailullista vetovoimaa, on jätetty ilman matkalaukku-symbolia.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Liikuntaolosuhteet, jotka soveltuvat tapahtumien järjestämiseen on merkitty retkeilijä-symbolilla. Tapahtumalla voidaan tarkoittaa joko kertaluontoista liikuntajärjestelyä tai pidempiaikaista järjestelyä.

Kommentit ja pohdinta toteutuksesta Suomessa

Tässä osiossa kerrotaan vastaavien liikuntapaikkojen tai -lajien kokemuksista Suomessa. Olosuhteita verrataan suomalaisiin käytäntöihin ja pohditaan niiden mahdollisuuksia toimia suomalaisessa yhteiskunnassa.

Lisätietoja

Lisätietoja suomalaisista tai ulkomaisista yhteyshenkilöistä tai nettisivuista.

Resume in English:

Changing outdoor activities – New trends around the world

Benchmarking of Outdoor Activity Facilities project results.

During 2012 and 2013 Suomen Latu has been searching for outdoor activity places/practices & methods, which we in Finland could learn from. Also successful campaigns to introduce more people to participate in outdoor activities were of interest to us. This project was financed by the Ministry of Education and Culture.

The best and most interesting results of our search are closely studied and were presented to the Finnish local authorities and recreational sports professionals in a seminar in November 2013. A 34 page report in Finnish (Ulkoilutavat muuttuvat – Katsaus maailmalle) is published on our www.suomenlatu.fi/boaf – pages. On the last page of that report there is a live link list for the most explanatory of the www-pages representing each activity or facility. There will also be links to PDF-presentations of each topic with many pictures.

We are discussing here briefly all the results and hope that you will be inspired by them to entice more people to enjoy outdoor activities wherever you may be.

Summer Activities:

Pit stops

Pit stops are a Danish concept of small services at a starting point of a recreational route. We often use our car for this purpose. But when we are not using our car, we might not want to take along keys, water bottle, bag, change of shoes or towel while going running/skating/skiing. Pit stop will make our activity more enjoyable. Pit stop can be a water tap, bicycle lock up point, bench, lockable locker, and sun or rain shelter. The idea is that the pit stop is always usable, always open, unmanned service point free of maintenance, always available for outdoor activity. It could of course also be a rented locker for skis at the beginning of the trail network, which you can access by public transport.

Footballgolf from Sweden

- It is a mini-golf type of a game and originates from Sweden in the early 2000's.
- This game requires a specially built obstacle course.
- The international rules of footballgolf by The World Footballgolf Association, established in 2007, are available at www.worldfootballgolf.com.
- The game is an easy to learn outdoor activity.
- It is fun to play for all, men, women and whole families alike.
- Do not mix this up with Footgolf, which is also played with football, but on real golf courses.

Streets and parks in Copenhagen and London

European cities are now building outdoor gyms and outdoor activity spots for the non-organisational activities. The skate parks, children's playgrounds, keep fit paths, obstacle courses and climbing walls outside, even stripy plazas entice

people to move freely. New things in parks like trampolines, interactive lighting, and public outdoor BBQ's, chess tables, grown-up swings and outdoor table-tennis tables bring the living room outdoors to public spaces.

Climbing parks

- Climbing parks in forested surroundings have obstacle courses built up in the trees with ropes and wires. The courses have varying levels and each consists of different types of demanding elements one has to move through. You are continuously attached to the safety harness and wires. The original idea in Europe has spread from the French military obstacle courses, which were there to improve the soldiers' conditioning.

A mogul field - Malmo, Sweden

- When two suburbs were built in the very flat Malmo, extra landmasses were made into hills in a recreational park. While renovating the park architect Johan Ström created a new kind of a field for playing ball. He used the hilly terrain of the park as a sample for creating a football field with moguls.
- The uneven surface invites people walking by to go and join strangers in their game. Everyone wants to try it out. This facility seems to break down social barriers and brings out people's social behaviour in a positive way.

English walking programmes

'Get Walking, Keep Walking'-programme was started by Ramblers in 2009. It was a 12 week walking programme, which started each group with short walks. It involved passive people and got them outside regularly and increased the walked distances in small amounts. Now also local boroughs and health officials have joined in enticing otherwise passive people to walk regularly weekly.

'Nature Rooms' in Denmark

- In 2009 The Danish Outdoor Association (Friluftsrådet) together with other Danish public associations and LOA-Fund created a concept of 'Nature Room', which was designed to help people enjoy nature in a new way.
- Nature room was to fulfil the following demands:
 - Local characteristics with strong ties to the local area
 - Must be a safe haven during the nature experience
 - Encourages people to understand nature and increases outdoor life
 - Offers a possibility for peace and tranquillity in the space
 - Reflects local identity
 - Is always open as nature is never shut
 - Interacts with the nature around it

Mountain biking at Forest of Dean – Cannop Cycle Centre

- SW1 mountain biking project was an EU funded 5 million. £ development project which covered all of South West England. (<http://www.1sw.org.uk/experience/>) Forestry Commission coordinated the Forest of Dean area development requested by the bikers in the area. The Cannop Cycle Centre in Forest of Dean is the best

mountain biking centre out of the 10 centres in the SW1 area. You can find out more in their *Good Practice Guidance* in their web-pages.

Danish Forest trails and health walks

- Danish forests are small and clearly bordered by agricultural land. Private forests are not open to the public in the same way as in the rest of Scandinavia, but they also have public forests open to all, where outdoor activities are encouraged.
- In the North Sjaelland forests near Copenhagen you can find in a small area routes for
- running
- MTB
- orienteering
- health trails (1km- 2,5km) nature trails for testing your condition
- parkour/freerun course
- walking
- They also have plans for
 - mushroom trails
 - canopy walks
 - virtual trails, which follow an actual trail in the woods or
 - virtual trail, which is created by completing tasks
 - Nature-Crossfit-course
 - Forest Parkour course

Barefoot parks

- Barfuss Park Egestorf is in the Luneburg Heath National Park. It was established in 2006 based on experiences from a similar park in southern Germany. There are 2,7km of paths with various surfaces for barefoot walking. The barefoot parks have very good web-pages for further information.

Table tennis in Bristol, UK & Copenhagen, Denmark

- London Olympics inspired an outdoor table tennis campaign in many UK cities with big publicity campaigns. Bristol, UK has been continuing the campaign now for a couple of years with very well recorded results.
- Outdoor table tennis is also popular in Denmark and there are many tables for free use around Copenhagen.

Pixlpark (Rabalder, Roskilde, Denmark)

- Pixlpark in Rabalder park of Roskilde, Denmark inspires people to become active outdoors by using the digital technology to play games. There are 8 different activities available via QR-codes which you can up load to your mobile phone or computer. There are also dance cubes and musical swings, where the music and party atmosphere is created by swinging or dancing.

Rainwater channels and skate park in Rabalder Park, Roskilde, Denmark

- The City of Roskilde built in 2012 a rainwater drainage system which was designed to offer a skate park during dry weather, the world's first of its kind. It has won a nomination to an international design contest and has been hugely popular. Now they have two more in Denmark.

Winter Activities

Artificial skating rink on lake ice (Holstebro), Denmark

- Holstebro town created an artificial skating rink in the Lystanlaegget- Park, building floating ice rink to a 3000 m² size pond with a creek running through it. The pond water is artificially frozen on top of the floating rink.
- It has been built yearly since 2004 and is usable up to +8 C. If warmer than that, it is not cost effective.

Pond Hockey

- Similar to normal ice hockey, but less formal, more flexible with rules with few exceptions
- No contact with other players or their sticks
- Four team members on the ice at any time
- No goal keepers
- Game lasts 20-30 minutes with no half times
- Often no referees
- Played on natural lake or river ice
- Tournaments increasing popularity in North America

Skating paths (Parc du Heron& Valcartier, Quebec, Canada)

- Skating paths through parks and forest landscape
- Skating rink has escaped and wandered off into the trees along about 3 – 5 meter wide pathways.

Canadian Winter Carnival snow and ice sculptures

- Canadians have developed the traditional Christian pre-lent celebrations into a winter festival lasting several weeks in January-February.
- Carnivals are mostly celebrated in Catholic countries, but Canadians celebrate winter and outdoor activities with snow and ice during their festivities.
- These celebrations originate from the French Canadian Quebec and have spread from there to become an all Canadian activity.
- Snow and ice sculptures are an essential part of these festivities creating atmosphere.

Skating on natural ice, lakes, rivers and canals; Rideau, Canada and Sweden

- Canada has a long tradition in skating on natural ice. Ponds, fountains and canals freeze naturally and in Canadian cities they are looked after by the local authorities. The citizens are used to having picnic tables, resting seats, restaurants and changing areas and a variety of other services on naturally frozen waters providing skaters with excellent skating experiences.
- Old Christmas trees are transported to be wind breakers behind seats and machinery is smoothing the natural ice to a high standard for skating.
- Rideau ice skating canal has received Unesco World Heritage status.
- In Sweden the local municipalities have found out that ice skating routes on lake ice are the cheapest type of sport activity/usage that the authorities can provide.

Canadian sledding hills

- Canadians have created multi-lane sledding and tubing hills in their public parks.
- Snow is often manmade and snow-lanes are used for tubing and sledding.
- In public parks you can go sledding free of charge with your own equipment and you also need to walk up yourself.
- Ice-lanes are often commercial, pay only facilities which provide mats for sliding.
- Commercial sledding areas always have staff on site.

Snow-tubing in Valcartier Vacation Village, Canada

- Located 20 minutes from Quebec City, Valcartier Vacation Village has the reputation being the largest winter playground in North America; it offers various activities enjoyed by its family clientele. It has at least 35 slides and a skating path.
- 'Valcartier Vacation Village' is 50 year old family enterprise based on the motto 'that winter joys belong to everyone without the need for learnt skills.'
- Snow tubing does not require skills like skiing and skating.
- The park is open year around and operates as a water park during summer.

Yukigassen (Kemijärvi, Finland/Sobetsu, Japan)

- Yukigassen originated in Sobetsu in Japan and is played as a team sport, a snowball fight between two teams of 9 members, with 7 active players at any given time. For each match, 270 snowballs are made by the participants using a snowball machine.
The Yukigassen snowball fight can be seen as a joyful event, a technical challenge, a communal performance, or a crazy stunt. Each team sees it its own way, but everyone has fun.

Lajit ja ulkoiluolosuhteet

Kesälajit

Huoltopisteet € 🦶 🧳 🚶

Tanskalainen malli pienistä huoltopisteistä ulkoliikuntareitin lähtöpisteissä, on tunnettu myös muualla. Huoltopisteessä voi olla juomavettä, penkki, aurinko- tai sadekatos, lukittava kaappi esimerkiksi suksille tai kengille. Piste on aina auki, huoltovapaa, miehittämätön palvelupiste liikkujia varten.

Rideaun luistinkanavalla on avoimia kenkien säilytyshyllyjä vaihtopenkkien vieressä ulkona.

Alaskalaisessa hiihtokeskuksessa ruokatilojen yhteydessä olevia säilytyslokeroita vuokrataan koko hiihtokaudeksi. Kööpenhaminassa Söndermarkenin puistossa on sähköjäniksen valaiseman juoksureitin alussa kaksi lokerotornia tavaroiden säilytykseen juoksulenkin ajaksi.

Hiidenmaalla maantien varressa hiekkateiden ja päällystetyn kevyen liikenteen väylän kohtaamispisteessä on penkki, jonka alla on rullaluistelijoiden kenkiä. Beaconfields Parade on suosittu lenkkipolku Melbournessa, ja sen varrella on penkkejä varjossa sekä juomavesipisteitä vesipullon täyttöä varten.

Yleisyys

Pieniä palvelupisteitä liikkujille on joka puolella maailmaa, joko käyttäjien oivalluksesta tai jonkun ilmenevän ongelman ratkaisuna.

Rakentaminen

Useimmat huoltopisteet eivät ole kalliita toteuttaa, ja erityisesti sesonkiluonteiset säilytystilat voidaan rahoittaa käyttäjäkorvauksilla.

Saavutettavuus

Palvelujen käyttö perustuu niiden oikeaan sijoittamiseen. Menestyäkseen ne pitää myös hinnoitella edullisiksi.

Kävijämäärä

Hyvällä palvelulla on aina käyttäjiä, ja parhaimmillaan se lisää käyttäjävirtoja. Alaskalaisen hiihtokeskuksen suksikopit ovat tästä hyvä esimerkki, sillä ne ovat aina varattuina. Kopit vuokrataan hiihtokauden ajaksi, ja vuokrausta tarjotaan aina ensin vanhoille asiakkaille. Vapaat kaapit vuokrataan uusille käyttäjille. Suositut kaapit varataan loppuun joka vuosi ennen hiihtokauden alkua.

Matkailullinen vetovoima

Pienillä huoltopisteillä ei sinänsä ole matkailullista vetovoimaa, mutta niillä voi vaikuttaa paljon asiakastyytyväisyyteen. Pienet palvelut saattavat olla ratkaiseva tekijä kun asiakas vertaa eri alueita keskenään.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Pienet palvelut tai huoltopisteet eivät ole sinänsä oleellisia tapahtumien markkinoinnissa. Pienet käytännölliset palvelut tekevät ihmisistä kuitenkin tyytyväisiä ja vaikuttavat sitä kautta tapahtuman imagoon. Ne voivat olla ratkaiseva tekijä kun asiakas miettii tapahtumaan osallistumista uudestaan.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa pieniä palveluita ovat muun muassa laavut ja kodat retkireittien varrella. Niissä tarjotut polttopuut ovat suomalaisille itsestäänselvyys.

Suomessa ei ole tapana jättää kenkiä ja puseroita avoimiin tiloihin varastelun pelossa. Mahdollisuus oman lukon käyttämiseen kaapeissa ratkaisee kuitenkin pulman. Sopivia paikkoja erilaisille säilytyskaapeille ja -lokeroille olisi runsaasti. Suksien säilytyskaapeille saattaisi olla kysyntää suosittujen latureittien aloituspisteissä, erityisesti jos paikalle pääsee julkisilla kulkuvälineillä. Potentiaalisia paikkoja voisivat olla myös hiihtokeskukset.

Koko hiihtosesongiksi vuokrattava suksikaappi latujen aloituspisteessä voisi olla ratkaiseva helpotus esimerkiksi autottomalle perheelle. Lukittava lokero uimarannan ja juoksureitin kohtauspisteessä voisi olla mukava pyyheliinaa ja uimapukua varten. Lasketteluloman ajaksi vuokrattava säilytyskaappi helpottaisi kulkemista majoituspaikasta rinteisiin.

Lisätietoja

LOA-säätiö

Per Schulze, suunnittelupäällikkö, arkkitehti

ps@loa-fonden.dk

Kanonbådsvej 4 A, 1437 København K

Tlf.: 3283 0330

Fax: 3283 0331

www.loa-fonden.dk

fonden@loa-fonden.dk

Suksikaapit Alaskassa:

Mikko Wilson

mikkowilson@hotmail.com

<http://www.juneau.org/ecrestftp/index.php>

Gustavus, AK /Hiidenmaa,Viro / Raija Valkama

Jalkapallogolf – Futisgolf €€ 🦶 🧳 🧳 🚶 🚶

Footballgolf, jalkapallogolf tai kemiöläisittäin futisgolf on lähtöisin Ruotsista 2000-luvun alkupuolella. Laji on minigolfin kaltaista helposti omaksuttavaa, liikunnallista ajanvietettä ulkona. Laji on jokamiehen, -naisen ja -perheen hauska kesälaji. Pelialueeksi sopii lähes mikä tahansa muutaman hehtaarin alue. Tasaisille pelloille tehdyt radat ovat helpompia kuin metsään tai kalteville pinnoille tehdyt radat.

Pelialueella on joko 9 tai 18 reikää ja palloa kuljetetaan jaloilla. Palloa potkaistaan golfin tapaan aina siitä pisteestä mihin se on edellisen potkun jälkeen jäänyt. Palloa saa potkaista enintään kahdeksan kertaa jokaista reikää kohden, ja pallon tulee mennä esteiden lävitse oikeassa suunnassa. Pallon saa palauttaa ojasta tai muista hankalista paikoista noin 30 sentin päähän takaisin radalle.

Viheriöiden pituus potkupaikalta reikään vaihtelee 16 metristä 150 metriin. Matkalla on esteitä ja aitoja, traktorin renkaita, puroja ja kiviä, joiden yli tai ali pallon on mentävä. Jokaisella pelaajalla on oma pallo, mutta joukkueilla yhteinen kirjauskortti. Kussakin joukkueessa on 2–6 pelaajaa.

Futisgolfia pelataan maailmassa ainakin 65 radalla yhdeksässä maassa. Ruotsin Uppsalan kentällä käy vuosittain noin 5000 pelaajaa touko–lokakuun välisenä aikana. Suurin kävijäryhmä ovat 20–40-vuotiaat miehet. Kentän PAR-arvo on 72 ja potkittavat matkat vaihtelevat 21 metristä 105 metriin.

Gamlegårdin rata Ven-saarella on 18 reikäinen. Reiät ovat maahan upotettuja ja halkaisijaltaan noin 50 cm. Reiät on merkitty golfin tapaan lipuilla. Reikä voi myös olla maanpinnalla oleva kaivonrengas tai muu vastaava, johon pallon voi potkaista. Itse rata on niitetty lyhyeksi. Ympärillä oleva villi luonto luo omat esteensä kiemurteleville radoille.

Futisgolf on hauskaa pallonpotkimisliikuntaa yksin tai pienessä porukassa, ilman joukkuepelin asettamia vaatimuksia. Laji toimii myös hyvänä potkuharjoitteluna jalkapallon pelaajille.

Footballgolfin lisäksi maailmalla pelataan myös footgolfia, joka eroaa edellä kuvatusta lajista. Footgolfia pelataan muun muassa Norjassa, Unkarissa, Hollannissa, Meksikossa ja Yhdysvalloissa. Toiset sanovat sitä ammattilaispeliksi, jota pelataan nostalgisissa skotlantilaisessa asuissa, oikeilla golfkentillä, mutta jalkapalloa potkien. Pelillä on omat Facebook- ja www-sivut sekä vuonna 2012 perustettu maailmanliitto (Federation for International Footgolf – www.fifg.org).

Yleisyys

Futisgolfia pelataan ainakin 65 radalla yhdeksässä eri maassa. Suomessa on yksi rata Kemiön saarella. Rata on tilauksesta auki ryhmille toukokuun alusta marraskuun loppuun, kesäaikaan kaikille.

Futisgolfissa järjestetään kansallisia ja kansainvälisiä kilpailuja. Vuonna 2013 Euroopan mestaruuskisat pidettiin Nordjyskin Fodboldgolf-radalla, Tanskassa ja Maailman mestaruuskilpailut Ruotsin Alundassa.

Rakentaminen

Radat ovat usein yksityisesti rakennettuja, ja ne sijaitsevat maatilamatkailupalveluiden yhteydessä. Uppsalassa rata maksoi noin 47 000 euroa, ja se on rakennettu täysin yksityisin varoin vuokramaalle. Aluetta hoidetaan lainakoneilla. Liikevaihto on noin 58 000 euroa ja kulut noin 12 000 euroa.

Yrityksen nettisivuilta (www.uppsalafotbollsgolf.se) löytyy englanninkieliset ohjeet kentän rakentamiseen. Paikan omistaja Joakim Wiberg opastaa mielellään radan rakentamisessa.

Myös Kemiön rata on rakennettu ja ylläpidetty yksityisin varoin. Ålundan kentän rakentamiseen saatiin EU-leader avustusta.

Saavutettavuus

Laji on vielä harvinainen, mutta se voisi olla erinomaista lähiliikuntaa. Tanskan, Ruotsin ja Suomen radat sijaitsevat etäällä, joten paikanpäälle pääseminen vaatii hieman vaivaa.

Käyttökerta harrastajalle maksaa noin 5-10 euroa. Erikoisvälineitä ei tarvita, jalkapallon saa radalta. Kengiksi sopivat tavalliset ulkoilutossut.

Kävijämäärä

Uppsalan kentällä käy vuosittain noin 5000 pelaajaa touko–lokakuun välisenä aikana. Suurin kävijäryhmä ovat 20–40-vuotiaat miehet. Suomen kokemukset kävijöistä ovat samankaltaisia: työporukat muodostavat suurimman osan ryhmävierailuista. Laji vetää puoleensa erityisesti aikuisväestöä, mutta myös lapsiperheitä.

Matkailullinen vetovoima

Futisgolf lisää alueen harrastusmahdollisuuksia ja sitä kautta matkailullista vetovoimaa. Kunnallisena lähiliikuntapaikkana rata voi tuoda tuloa myös esimerkiksi kahvilayrittäjälle. Tanskassa futisgolfratoja on erityisesti leirintäalueiden yhteydessä.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Jalkapallogolfradan voi helposti rakentaa myös väliaikaiseen käyttöön kesä- ja talvitapahtumien yhteyteen.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Kemiön rataa ei ole markkinoitu maanlaajuisesti ja sen olemassaolo on jäänyt vain pienen piirin tietoon. Radan omistaja toivoisi lajin yleistyvän myös Suomessa.

Suomeen mahtuisi paljon uusia ratoja. Tanskassa on yli 20 rataa, ja suunnitteilla on jatkuvasti yhä mielikuvituksellisempia ratoja. Herningin jalkapallokentän yhteyteen muun muassa rakennetaan futisgolfrata, jonka suunnittelussa on mukana taiteilijoita ja jalkapallon ammattilaisia. Futisgolfrata voisi sopia myös Frisbeegolfradan yhteyteen

Lajin menestys Ruotsissa ja Tanskassa rohkaisee ratojen rakentamiseen myös Suomessa. Laji sopisi myös talvitapahtumaksi, sillä kovaksi ajettulla lumipinnalla pallon potkiminen on helppoa, ja lumesta saa muovattua monenlaisia esteitä.

Lisätietoja

Fotbollsgolf på Ven, Ruotsin Ven saarella sijaitsevan kentän omistaja

Magnus Petterson

www.alltomven.se

info@alltomven.se

puh. +46 418 72 262

Oplev Parken, Tanska

www.oplevelparken.dk

Korsvej 4, Bendstrup

8530 Hjortshøj, Tanska

Puh. +45 20 20 52 21

info@oplevelparken.dk

Joakim Wiberg, Uppsala (suunnittelee uusia ratoja ja konsultoi rakentajia)

puh. + 46 70 5513 788

info@uppsalafotbollsgolf.se

www.uppsalafotbollsgolf.se

Martin Ericsson

Ratayrittäjä, Uppgårds Fotisgolf

puh: 050 522 2680

Villkärrintie 147 B

25700 Kemiö

fotisgolf@fotisgolf.fi

<http://www.fotisgolf.fi/>

Futisgolfin kansainvälinen lajijärjestö

The World Footballgolf Association

www.worldfootballgolf.com

LOA-säätiön kehittämät jalkapallon

kokeiluradat ja leikkikentät Tanskassa €€€€

Tanskalaiset perustivat vuonna 1994 Lokale og Anlaegsfonden, LOA-säätiön 19 miljoonan euron alkupääomalla, toteuttamaan innovatiivista liikunta- ja kulttuuripaikkarakentamista. Tanskan veikkausvoitoista menee tällä hetkellä seitsemän prosenttia LOA:n jaettavaksi. Säätiön rahoitus voi kussakin projektissa olla enintään 20 prosenttia sen kokonaiskustannuksista.

Projektien erityisehtoina on, että toiminta valmistuvassa rakennuksessa perustuu vapaaehtoistyöhön ja että projekti on jollakin tapaa ainutlaatuinen. Lisäksi ehtona ovat tilan ainutlaatuisuus, uudet innovaatiot, paikallisuus, lähiliikuntapaikat, ja liikunta- rakentamisen kehitys.

Tanskalainen liikunta- ja urheilutapatutkimus on osoittanut, että joka kolmas lapsi liikkuisi enemmän, jos lähistöllä oli parempia liikuntaolosuhteita. Erityisesti tytöt lopettivat harrastuksensa puutteellisten ja huonojen pukuhuoneiden takia. LOA-säätiön panos yhdessä paikallisten kuntien ja seurojen kanssa on johtanut uudenlaisiin monikäyttötiloihin, jotka lisäävät viihtyisyyttä lähiliikuntatiloissa.

Kaikki projektit ovat ainakin osaksi julkisin varoin rakennettuja, ja säätiö jakaa tietoja niistä ilmaiseksi. Osa ratkaisusta kuuluu kehittäjille ja säätiö opastaa niiden rakentamiseen tarvittavien käytösopimuksien hankkimisessa. Säätiön suunnittelupäällikkö, arkkitehti Per Schulze on valmis jakamaan projektien teknisiä tietoja niistä kiinnostuneille.

Erityisen mielenkiintoisia ovat Herning Fremad jalkapalloelämyspuisto sekä Naesbyn Palloseuran jalkapalloleikkimaailma. Molemmat puistot monipuolistavat palloilulajien harjoittelua ja houkuttelevat uusia harrastajia ulos liikkumaan.

Herningissä on jalkapallokenttien oheen rakennettu hyppy- ja kiipeilytelineitä, matalia ja korkeita muureja, tasapainoharjoittelutelineitä, jalkapallo-squash-seiniä, koripallokenttiä, kumparealue ja trampoliineja. Laitteita kehittävä yritys (Muninsport.com) yhdessä Århusin yliopiston kanssa on kehittänyt sinne maailman ensimmäisen digitaalinen jalkapallolaboratorion, jossa testataan käyttäjän potkunhallintaa ja reaktionopeutta avoimissa ulkotiloissa.

Naesbyhyn rakennetulla jalkapalloleikkikentällä pelaajat voivat harjoitella erityisesti ketteryyttä. Reaktionopeutta ja räjähtävää voimaa voi harjoitella niille suunnitelluilla esteradoilla. Kenttien parannustöiden ansiosta palloseuran jäsenmäärä on lähes kaksinkertaistunut.

Yleisyys

Kaikki LOA-projektit ovat ainutkertaisia. Vastaavanlaisten projektien hyödyntäminen on ollut hidasta muualla. Kaikki projektit ovat ainakin osaksi julkisin varoin rakennettuja, ja niistä on saatavilla tietoa säätiöltä. Osaan ratkaisusta on osallistunut kaupallisia kehittäjiä, ja niiden käyttöön tarvitaan käyttösopimukset.

Rakentaminen

Kaikissa LOA-projekteissa on mukana myös paikallinen kunta, muita säätiöitä, paikallinen urheiluseura sekä mahdollisesti valtakunnallisia kattojärjestöjä. Seurojen hankkeissa rakentaminen ja rakennuksen ylläpito ovat jääneet aloitteen tehneiden seurojen vastuulle.

Herningin jalkapalloelämyspuiston kokonaisbudjetti oli lähes 1 900 000 euroa. Rakennettu alue oli 70 00 neliömetriä. Suunnittelu aloitettiin vuonna 2008, ja rakennus vihittiin käyttöön kesäkuussa 2011.

Naesbyn jalkapalloleikkikentän kokonaisbudjetti oli hieman yli 320 000 euroa. Kehitettävän alueen suuruus oli 2000 neliömetriä. Idea syntyi vuonna 2008 ja alue aukesi elokuussa 2010.

Saavutettavuus

Molemmat kehitysprojektit sijaitsevat olemassa olevien jalkapallokenttien yhteydessä, seurojen sisätilojen välittömässä läheisyydessä. Ne ovat lähiliikuntapaikkoja omilla alueillaan. Paikalle pääsee kävellen ja julkisilla kulkuvälineillä, ja molemmissa on myös pysäköintitilaa omilla autoilla saapuville.

Kentät ovat aina auki ja niiden käyttäminen on ilmaista. Varusteiksi riittävät tavalliset jalkapallovälineet.

Kävijämäärä

Molemmilla alueilla kävijämäärät ovat kasvaneet puiston perustamisen jälkeen. Myös uusia käyttäjäryhmiä on vieraillut puistoissa. Naesbyn palloseuran jäsenmäärä on lähes kaksinkertaistunut kahden vuoden aikana. Nyt alueella kaivattaisiinkin jo uutta klubitaloa vastaamaan kasvaneeseen kävijämäärään.

Uusia ryhmiä päiväsaikaan ovat olleet päiväkodit ja koulut. Iltaisin alueella käy nuoria. Perheet tulevat usein viikonloppuisin, ja myös eläkeläisryhmät ovat löytäneet paikan.

Matkailullinen vetovoima

Alueet eivät ole matkailullisesti mielenkiintoisia.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Alueilla järjestetään harjoitusten lisäksi jalkapallo-otteluita.

Kommentit, pohdintaa toteutuksesta Suomessa

Jalkapalloliikuntapaikkaa suunnitteleville Tanskan puistot ovat kiinnostavia esikuvia siitä, miten lähiliikuntaa voidaan kehittää lajilähtöisesti, mutta silti monipuoliseksi liikuntapaikaksi.

Yhteystiedot

Herning Fremad – jalkapalloseura

Morten Jørgensen, jalkapalloseuran hallituksen jäsen

Ringkøbingvej 66

Herning, Tanska

Puh +45 40 50 70 75

fremad@herningfremad.dk

www.herningfremad.dk

Naesby Boldklub

Frank Hjorteberg

Staerehusvej 31

Naesby

5270 Odense N, Tanska

nbk@naesbyboldklub.dk

Naesbyn kentän rakentaja:

Kompan Danmark AS

www.kompan.dk

puh. +45 63 62 10 11

Loa- säätiö

Per Schulze, suunnittelupäällikkö, arkkitehti

ps@loa-fonden.dk

puh. +45 32 83 03 30

Lokale og Anlaegsfonden

Kanonbådsvej 4 A

DK – 1437 Kööpenhamin

Katutilat ja Kaupunkipuistot €€€€€

Tanskalaiset ja englantilaiset ovat ottaneet kaupunki- ja katutilat omiksi ulkoliikuntapaikoikseen erityisesti temppupyörille, potkulaudoille ja rullaluistimille. Ideana on hyödyntää olemassa olevia rakenteita ja ympäristöä vapaaseen liikkumiseen.

Myös muissa eurooppalaisissa kaupungeissa rakennetaan korttelipuistoihin ulkokuntosaleja, skeittipuistoja, lasten leikkipaikkoja, aikuisten kuntopolkuja, esteratoja ja kiipeilyseiniä. Uusimpia villityksiä ovat trampoliinit, verkkokeinut, kiipeilykivet ja -seinät, raidat asfaltissa, värilliset polut, sähköjänikset ja ulkogrillit.

Tanskalaiset korostavat liikuntapaikkojen monikäyttöisyyttä, jotta paikat olisivat mahdollisimman ahkerassa käytössä. Ilman ihmistä jäävä julkinen tila on tanskalaisista epäonnistunut ja masentava. Viranomaiset tanskassa eivät halua määritellä ihmisten käyttäytymistä, vaan uskovat määrittelemättömien liikuntapaikkojen kannustavan ihmisiä luovaan liikkumiseen. Sosiaalinen yhdessäolo julkisilla paikoilla, liikuntaa ja pelejä harrastamalla on tämä hetken trendi.

Englannissa liikkuminen on ohjatumpaa. Laitteisiin on tarkat säännöt, liikuntatunnit ovat opastettuja ja liikuntapaikkojen käytöstä on tarkkoja tutkimuksia. Bristolissa valmistui vuonna 2007 puistostrategia, jonka puitteissa on tehty laaja tutkimus puistojen käytöstä. Vastaajien tärkeimpiä asioita puistoissa olivat vessat, penkit ja puut. Mieluiten ihmiset harrastivat puistoissa kävelyä ja muuta liikunnallista toimintaa. Ihmiset halusivat tutkimuksen mukaan vihreää luontoa lähelle kotia ja olivat valmiita kulkemaan pidemmänkin matkan muihin harrastuksiin.

Puistoprojekteja:

Englannissa:

- Bristolin pingispöytäprojekti, käsitelty omana lukunaan
- Hackneyn ja Camdenin puistot Lontoossa kiipeilykivineen ja ulkokuntoilulaitteineen Tanskassa: Roskilden Rabalderpuisto, käsitelty omana lukunaan
- Carlsbergin kaupunkialue, jossa on muun muassa julkinen parkour-alue, kaupallinen kiipeilypuisto sekä runsaasti oleskeluun ja liikuntaan tarkoitettuja elementtejä
- Plug’N Play -puisto Örestadissa, erikoistunut rullaluisteluun, pyöräilyyn, palloiluun ja parkouriin
- Söndermarkin vanha kuninkaallinen puisto, jossa juoksulenkillä voi hyödyntää sähköjänistä, kuntoiluvälineitä ja trampoliineja
- Felledparken, jossa hieno skeittipuisto, ulkokuntosali, trampoliinit ja aidatut pelikentät
- Superkilden, vanhan rautatienjauksen uudelleen kaavoitus liikunnalliseksi kaupunkitilaksi

Yleisyys

Puistoliikuntaa on nykyään joka puolella maailmaa. BOAF-hankkeen ulkoliikuntapaikkakyselyyn tuli paljon ehdotuksia puistoista Espanjassa, Ranskassa, Lontoossa, Pekingissä, Amsterdamissa, Kööpenhaminassa ja Tallinnassa.

Viimeisen 20 vuoden aikana perinteisiin puistoihin on levinnyt uusia liikuntalajeja ja suorituspaikkoja. Puistoliikunta on myös Suomessa ottamassa ensimmäisiä askeleitaan. Meillä liikuntapaikat ovat vielä perinteisissä urheilupuistoissa, kun muualla ne on tuotu asuinalueille ja ihmisten arkielämän keskelle.

Rakentaminen

Puistojen liikuntarakentaminen on kaikkialla kunnallista, verorahoin tehtyä toimintaa. Kehitysprojektit lähtevät liikkeelle usein paikallisesti, ja niissä on mukana asukasyhdistyksiä, paikallisia urheiluseuroja ja lajiliittoja. Englannissa moni liikuntaprojekti sai alkunsa Lontoon Olympia-kisojen ansiosta perustetun rahaston avulla.

Julkiset puistoprojektit ovat perinteisesti olleet kalliita toteuttaa, mutta kun suunnittelussa on käytetty järjestöjen ja kuntalaisten aloitteita, on säästetty kustannuksissa ja paikoista on tullut kuntalaisten olohuoneita. Ylläpito on yleisesti kunnan hoidettavana, vaikka itse rakennustyö on usein tehty lahjoitusvarojen ja verorahojen yhteisbudjetilla.

Saavutettavuus

Puistot ovat lähiliikuntapaikkoja, eikä niihin ole pääsymaksua. Puistot ovat kulkureittien varrella, lähellä ihmisiä. Puistot ovat aina auki.

Kävijämäärä

Yleisesti ottaen puistoissa ei ole kävijämittareita. Ne ovat hiljaisia huonolla säällä ja täynnä aktiivisia ihmisiä aurinkoisella säällä.

Superkilden Kööpenhaminassa ylpeilee miljoonalla kävijällään vuosittain.

Parhaiten tietoa löytyy Lontoon Camdenin puistoista. Camdenin puistokuntosali-ohjelma avattiin vuonna 2009. Nyt kuntoiluvälineitä löytyy kahdeksasta puistosta. Kaupunkilaisten kotiovilta on enimmillään 20 minuuttia puistokuntosaliin.

Kunta järjesti 3500 punnan budjetilla asukkaalleen 15 viikon mittaisen ohjelman, johon kuului viisi kertaa viikossa puistoissa tavattavissa oleva ohjaaja. Ohjelmaan osallistui yhteensä 321 henkilöä, joista yli 80 prosenttia oli naisia, suurin osa aikuisia ja yli puolet etnisiin vähemmistöryhmiin kuuluvia henkilöitä. Yhden ohjatun liikunnan kustannus per

käyttäjää oli alle 13 euroa. Kaupunki oli hankkeeseen tyytyväinen, sillä se sai erityisesti vähän liikkuvat maahanmuuttajanaiset liikkeelle.

Matkailullinen vetovoima

Puistot voivat vaikuttaa paikkakunnan imagoon, mutta vain harvoilla maailman kaupunkipuistoilla on matkailullista vetovoimaa. Puistoliikunta on lähes sata prosenttista lähiliikuntaa.

Tapahtumaliikunta mahdollisuudet

Puistoliikuntaolosuhteet luovat erinomaiset puitteet sekä paikallisille että valtakunnallisille tapahtumille. Hyviä puistoliikuntaolosuhteita voi hyödyntää erittäin monenlaisten tapahtuminen kulisseinä.

Bristolissa järjestettiin vuonna 2013 jo yhdeksännen kerran liikunnallinen puistotapahtumafestivaali, joka hyödyntää Bristolin puistoja ja liikuttaa paikallisia ihmisiä.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomalaiset puistot ovat noin 10–20 vuotta jäljessä eurooppalaisesta puistokulttuurista. Kun muualla istuttiin 1960-luvulla puistojen nurmikoilla piknikeillä, Suomessa nurmikon reunalla oli älä tallaa nurmikko -kyltit. Kun me olemme vasta oppineet istumaan nurmikoilla ja käymään puistojumpassa, eurooppalaiset ovat tuoneet puistoihin koko liikunnan kirjon: kuntosalilaitteet, trampoliinit ja esteradat. Puistoissa vietetään aikaa ja liikutaan uusilla tavoilla monipuolisesti.

Tiheämmin asutuissa maissa ei ole yhtä paljon tilaa, ja puistossa laitteet ja välineet joudutaan sijoittamaan pienille alueille. Syntyy tungosta ja tulee tunnelmaa. Suomalaiset suuret, väljät puistot muodostuvat turhan helposti hienoiksi ja hillityiksi paikoiksi ja ne koetaan vähän tylsiksi.

Suomessa on useita erittäin korkeatasoisia laitevalmistajia, joten puistokulttuurimme voisi kehittyä nopeastikin samalle tasolle kuin Euroopassa jos kuntapäätäjät ja kaavoittajat uskaltaisivat käyttää resursseja uusilla tavoilla.

Uusimmissa suomalaisissa leikkipuistoissa Euroopan uudet trendit näkyvät jo, mutta aikuisten ja nuorten yhteiset peli- ja liikuntapaikat puuttuvat vielä uusien leikkipuistojen ytimestä.

Tanskan suuriin pyökkeihin on helppo rakentaa köysikiipeilypuisto, mutta myös Suomessa voitaisiin miettiä esimerkiksi parkour-radan rakentamista kaupunkimetsään.

Suomalaisten kaupunkipuistojen kallioille voisi tehdä pienimuotoisen via ferrata -reitit osana kaupunkimetsän esterataa. Veselementtien lisääminen on mahdollista lähes jokaisen kaupungin rantapuiston juoksureitille. Jokaisesta on hauskaa hyppiä kiveltä kivelle joen poikki, saman voisi tehdä puiston rantaa seuraavalla hyppyreitillä. Puiston maisemointia voisi kehittää liikunnan lisäämisen näkökulmasta, kuten LOA-säätiö tekee Tanskassa.

Lisätietoja

Loa- Säätiö

Per Schulze, suunnittelupäällikkö, arkkitehti

ps@loa-fonden.dk

Puh. +45 32 83 03 30

Lokale og Anlaegsfonden

Kanonbådsvej 4 A

DK – 1437 Kööpenhamina

Camden, London

Nicky Ezer, puisto-osasto, taide ja matkailu

puh. +44 20 7974 1932, nicky.ezer@camden.gov.uk

Köysirata- ja kiipeilypuistot €€ €€€

Köysiratapuistot ovat ulkoilu- ja liikuntapaikkoja, jotka on rakennettu puustoiseen luontoympäristöön. Puistoihin rakennetut kiipeilyradat sijaitsevat eri korkeuksilla ja ne ovat haastavuudeltaan vaihtelevan tasoisia. Köysiratapuistot ovat auki yleensä vain kesäaikaan.

Liikkuminen puistoissa tapahtuu turvavaljaissa, jotka kiinnitetään ratojen läpi kulkeviin vaijereihin. Alkuperäinen idea köysiratapuistoihin lienee lähtöisin Ranskasta, armeijan sotilaiden kouluttamiseen ja fyysisen kunnon kohottamiseen käytetyistä harjoitusradoista.

Köysiratapuistoja on tällä hetkellä Suomessa kolme: Flowpark-nimiset puistot sijaitsevat Turussa ja Lappeenrannassa ja Levillä on myös pieni yksityinen puisto. Saksassa, Iso-Britanniassa ja Ranskassa köysiratapuistoja on toistasataa ja Suomea pienemmissä Latviassa ja Liettuaassakin niitä on 5-10.

Taloudellinen toteutettavuus

BOAF-hankkeen aikana vieraillut kiipeilypuistot Liettuaassa ja Saksassa olivat yrityksen pitämiä puistoja.

Alkuinvestointina puiston rahoittaminen on suhteellisen kallis toteuttaa. Liettuaassa puiston rakentaminen maksoi noin 40 000 euroa, vaikka hintataso maassa on Suomea edullisempi. Myös laadukkaiden turvavarusteiden hankkiminen on suhteellisen suuri investointi.

Käyttäjärühmät

Yleensä puistoissa vieraillaan harvakseltaan, samaan tapaan kuin huvipuistoissa. Puistoja käyttävät perheet, lapset ja nuoret aikuiset. Kiipeily on hyvää liikuntaa ja se kehittää etenkin syviä lihaksia. Syy vieraillla puistoissa on kuitenkin enemmän hauskanpito.

Saavutettavuus

Liikuntapaikan sijainti on oleellista köysiratapuistoa suunniteltaessa, jotta käyttäjät löytävät puiston. Puiston olisi hyvä sijaita julkisten kulkuvälineiden saavutettavissa.

Radan esteet kannattaa suunnitella niin, että ne sopivat suurimmille käyttäjäryhmille, lapsille ja nuorille. Turvallisuusasioista on luonnollisesti tärkeä pitää huolta eikä niistä tule tinkiä.

Turvallisuus ja ekologisuus

Köysiratapuisto on turvallinen liikuntapaikka, kun turvallisuuskäytännöistä huolehditaan asiaankuuluvalla tavalla. Asiakas on puistoissa kuitenkin aina vastuussa itse itsestään. Puistoon tullessaan jokainen allekirjoittaa vastuuvapauslomakkeen, ja samalla käydään läpi turvallisuuskäytännöt. Asiakkaat pitää aina opastaa turvavaljaiden käyttämiseen. Radoilla liikkuminen käydään ohjaajan kanssa läpi testiradalla.

Köysiratapuistot rakennetaan elävien puiden ympärille. Oikein kiinnitettynä ne eivät vahingoita puita.

Labas Adventure Park, Liettua, Vilna

Puisto on perustettu vuonna 2010, ja siellä on seitsemän erilaista ja eritasoista rataa. Asiakkaat saavat puistosta käyttöönsä turvavaljaat ja käsineet. Vaikeustasoltaan haastavimmille radoille on vähimmäispituus.

Puisto sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien päässä ja se on avoinna ympärivuotisesti. Sesonkiaika on kevästä syksyyn, talvikaudella vierailijat ovat yleisemmin turisteja.

Maa-alue on vuokrattu kaupungilta. Puiston läpi kulkee kaupungin ulkoilutie kävelijöille ja pyöräilijöille. Puistoalueella saa liikkua vapaasti, mikä vaatii ympärivuotista valvontaa.

Suurin osa puiston kiipeilyradoista alkaa ja päättyy samaan paikkaan. Lähtöpisteessä sijaitsee myös lipunmyynti ja varusteiden jakopiste. Vaijeriliukujen alla on pehmustettyynyt, mikä ehkäisee loukkaantumisriskiä.

Lokes Peda, Liettua, Jonava

Lokes Pedan on perustettu 2005. Köysiratojen lähtöpisteet sijaitsevat ympäri puistoa. Puistossa on kuusi eritasoista ja eri korkeudella sijaitsevaa kiipeilyrataa, jotka on rakennettu puiden väleihin luonnon keskelle. Helpoin rata on merkitty keltaisella, jota seuraavat vaikeammat vihreä, sininen, punainen, olympiarata sekä haastavin mustalla merkitty rata.

Lisäksi puistossa on vaijeriliukuja. Uusin puiston houkutus on kosminen katapultti, joka lennättää ihmisen jopa 12 metrin korkeuteen.

Puisto ei ole ympärivuotisessa käytössä, vaan puisto on auki kesäaikaan. Haastavimpiin ratoihin on pituusvaatimus.

Puistossa on grillikatos, johon lähiseudun perheillä on tapana tulla viettämään aikaa. Usein lapset liikkuvat köysiradoilla sillä välin kun aikuiset valmistavat ruokaa.

Abenteuerpark Potsdam, Saksa, Potsdam/Berliini

Puistossa on 12 eritasoista ja eri korkeuksille rakennettua kiipeilyrataa lapsille, nuorilla ja aikuisille. Puistoon voi tulla ryhmän kanssa myös ohjaukseen.

Asiakkaat saavat käyttöönsä turvavaljaat, käsineet ja kypärän. Vaikeustasoltaan haastavimmille radoille on vähimmäispituusvaatimus, osaan myös enimmäispainorajoitus.

Puisto sijaitsee hyvien julkisten kulkuyhteyksien varrella ja se on avoinna sesonkiaikana kevästä syksyyn. Maa-alue on vuokrattu maanomistajalta.

Kaikki köysiradat alkavat samasta paikasta. Henkilökunta kiinnittää radalle menijät puiston läpi kulkeviin turvavaijereihin, joista voi irrottautua vasta radan päätyttyä. Järjestely lisää käyttäjien turvallisuutta.

Treetop Trek Aerial Adventure, Englanti

Windermerssa, Englannin järvialueen kansallispuistossa sijaitsevassa Treetop Trek Aerial Adventure -puistossa on yhteensä 35 köysitehtävää. Puisto perustettiin vuonna 2012, ja jo ensimmäisenä vuotena siellä vieraili noin 20 000 kävijää. Puisto voitti tuolloin Cumbrian Vuoden pieni vetonaula -matkailupalkinnon. Puisto on päässyt myös matkailupalvelu Trip Advisorin suosituksissa Windermereen suosituimmaksi vierailukohteeksi. Keskimäärin alueella vierailee 15 miljoonaa kävijää vuosittain.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Köysiratapuisto sopii mainiosti koko kansan ulkoilupaikaksi, etenkin jos siihen yhdistetään perheiden ja ystävien yhteistä vapaa-ajan piknik- ja ulkoilukulttuuria kuin esimerkiksi Liettuassa. Monille kiipeily on varmasti elämyksellinen kokemus, jonka haluaa kokea useamman kerran.

Köysiratapuisto toimisi hyvin myös paikallisen matkailuinfrastruktuurin vahvistajana, vaikka sillä ei varsinaisesti matkailullista vetovoimaa olekaan.

Lisätietoja

Latvia, Liettua, Berliini:

Tea Naskali, jatko-opiskelija

Jyväskylän yliopisto

Liikuntatieteellinen tiedekunta

tea.naskali@hotmail.com

Puh: 0405046365

Englanti:

Brockhole

The Lake district Visitor Centre kansallispuisto

www.brockhole.co.uk

Windermere, Cumbria LA23 1LJ, UK

Puh 015394 46601

Kumparekenttä €€👣👣🧳🚶🚶

Malmössä sijaitsevan Krokcbäcksin puiston kumparekentän idea syntyi puiston kunnostuksen yhteydessä. Alueen jätemaahan syntyneet kummut olivat vuosikymmeniä toimineet suosittuina pulkkamäkinä, muuten tasaisessa Malmössä.

Arkkitehti Johan Ström suunnitteli kumpareiden muotoja toistavan pallokentän, jonka tarkoituksena on kannustaa uusiin ajattelutapoihin pallopeleissä. Pallon käyttäytyminen epätasaisessa maastossa ei ole ennalta arvattavaa, kuten tasaisella kentällä.

Aaltoilevien reunojen sisäinen alue on täytetty maamassalla, joka on peitetty kumipeitteellä ja keinonurmella. Kentän pinta puhdistetaan lehtipuhaltajalla osana puiston normaalia ylläpitoa.

Hassunhauskalla kentällä on myönteinen vaikutus ihmisten sosiaaliseen kanssakäymiseen. Kun kumparekentällä potkii yksin palloa, niin jo muutaman minuutin kuluttua satunnainen ohikulkija innostuu liittymään seuraan. Lisäksi oudon muotoiset maalitolpat houkuttelevat roikkumaan ja kiipeilemään.

Yleisyys

Kenttä on ainoa laatuaan maailmassa, ja se on patentoitu. Tukholmassa on valmis suunnitelma samanlaisen kentän rakentamisesta eteläiseen esikaupunkiin.

Rakentaminen

Malmön kaupunki maksoi kentän rakentamisen. Kenttä ja sen ympäristön puistoparannukset maksoivat yhteensä noin 900 000 euroa.

Kaupunki on ollut tyytyväinen projektiin, joka on tuottanut kaupungille noin 15 miljoonan euron arvosta ilmaista imagomainosta lehdissä ja parantanut muutenkin alueen arvostusta. Kaupunki on sitä mieltä, että paikka on maksanut itse itsensä takaisin korkojen kera.

Kentän ylläpito on osa puiston normaalia ylläpitoa. Kentän pinta pidetään puhtaana lehdistä ja roskista lehtipuhaltimella. Lakaisukoneet eivät huoltamiseen sovellu.

Kentän rakentaminen on aloitettu rakentamalla sille ensin aaltoilevat reunat. Sen jälkeen alue on täytetty tiiviillä maamassalla, joka on peitetty muotoja mukailevalla kumipeitteellä. Päälle on asennettu keinonurmikko.

Saavutettavuus

Kenttä sijaitsee tiheästi asutettujen kerrostaloalueiden välisellä viherkäytävällä, lähellä koulua. Kenttä on vapaasti käytettävissä ilman varausjärjestelmää. Kentälle on helppo tulla jalan tai julkisilla kulkuvälineillä, myös autoille on parkkipaikat. Pelaajat käyttävät kentällä omaa palloa.

Kävijämäärä

Kumparekentän suurin käyttäjäryhmä ovat lapset ja perheet. Myös nuoret ja vähän vanhemmatkin aikuiset käyttävät kenttää ahkerasti.

Kenttä on auki ympäri vuoden. Erityisesti viikonloppuisin ja iltapäivisin se on ahkerassa käytössä.

Matkailullinen vetovoima

Koska kenttä on uusi ja erilainen, se kiinnostaa lähialueiden ihmisiä. Matkailullisesti se ei kuitenkaan liene merkittävä. Kumparekenttä on hauska lähiliikuntapaikka, joka sopii myös matkailijoiden vapaaseen ja spontaaniin käyttöön. Harvinainen kenttä varmasti muistetaan ja valokuvataan.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Malmön kenttää ei käytetä tapahtumakeskuksena. Kentän ympäristö sopisi kuitenkin hyvin myös monipuolisten kaupunkiliikuntatapahtumien järjestämiseen.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Vastaava kenttä toimisi varmasti myös Suomessa. Se piristäisi hausalla tavalla varmasti mitä tahansa puistoa.

Lisätietoja

Anders Dahlbäck

Malmön kaupunki, arkkitehti

Puh. +46 709 341 349 tai +46 733 200 337

anders.dahlback@malmo.se

Johan Ström, kentän suunnittelija

www.johanstrom.com

<http://www.johanstrom.com/pcbl.pres.gb.html>

<http://www.johanstrom.com/Public.html>

<http://www.johanstrom.com/media/printed.html>

johan@johanstrom.com

Puh. +46 707 772 072

Kentän osoite:

Kroksbäcksparken, Hyllievångsvägen, Malmö

www.puckelboll.se

Englantilaiset kunto- ja terveyskävelyt €

Britannian Ramblers järjestö aloitti vuonna 2000 Get Walking, Keep Walking -kävelyohjelman, joka on kävelyttänyt tähän mennessä jo 75 000 ihmistä. He ovat kävelleet jo yhteensä neljä sataa kertaa maapallon ympäri. Jokaisen ryhmän kanssa aloitetaan 12 viikon kävelyohjelma ensin lyhyemmillä kävelyillä, joita pidennetään pikkuhiljaa. Tarkoitus on saada nimenomaan passiiviset ihmiset ulos liikkumaan.

Nykyään Walking for Health -ohjelmaa pyörittää Macmillan syöpäsäätiö yhdessä Ramblersin kanssa. Yhteistyössä on mukana myös Englannin kunnat ja terveystoimikunnat.

Ohjattuja kävelyitä järjestetään ympäri Englantia. Kävelyt on jaettu neljään eri tasoon ja suunnattu eri kohderyhmille, esimerkiksi sairauksista toipuville, iäkkäille, syrjäytyneille ja mielenterveyspotilaille. Puolen tunnin lounaskävelyt ovat puolestaan suosittuja toimistotyötä tekevien ihmisten keskuudessa. Osallistujat rekisteröityvät ensimmäisellä osallistumiskerralla, ennakoilmoittautumista ei ole. Tiedot kustakin kävelystä on koottu nettiin, ja niitä voi hakea postinumeron tai paikkakunnan nimen mukaan.

Bristolissa (428 100 asukasta) ohjelman nimi on Walk for Health Bristol ja sitä vetävät paikalliset terveystoimikunnat ja kunnan työntekijät. Työntekijät suunnittelevat työnsä siten, että voivat toimia kävelyiden vetäjinä ja saavat itsekin näin työpaikkaliikuntaa.

Ryhmiä on yhteensä 34 ja vapaaehtoisia vetäjiä 82. Viikoittain järjestetään yli 30 kävelyä, joiden pituus vaihtelee 30 minuutin lounaskävelyistä 4 tunnin kokopäiväkävelyihin.

Vetäjät koulutetaan sitouttamaan uudet kävelijät ryhmään, jolloin muodostuu sosiaalinen verkosto ja kävelystä tulee säännöllistä. Säännöllisen liikunnan lisäksi nämä ryhmät usein muodostuvat ystäväryhmiä, jotka tapaavat kerran vuodessa myös ruokailun tai kahvin merkeissä. Erityisesti moniongelmaisille kävelyryhmät ovat tärkeitä. Ne estävät syrjäytymistä ja tarjoavat liikunnallisen harrastuksen lisäksi sosiaalisen ystäväpiirin.

Kunnon kohentuessa kävelijät voivat siirtyä Ramblers-ryhmiin, jotka kävelevät pidempiä matkoja viikonloppuisin, ja joihin osallistuminen edellyttää jäsenmaksun.

Yleisyys

Käytännössä sekä Ramblers että NHS-kävelyryhmiä on Britanniassa jokaisen postinumeron alueella tai aivan sen tuntumassa.

Toteuttaminen

Suurin kustannus on ollut koko Britannian kattavien yhtenäisten [www-sivujen](#) luominen, jonka kukin kävelyihin osallistuva järjestö on koordinoitusti toteuttanut osaksi omaa www-sivustoaan. Kävelyt ovat toteuttaneet Bristolin terveydenhoitoviranomaiset (NHS) sekä mielenterveysongelmaisten ja ikääntyvien asioista huolehtivat hyväntekeväisyysjärjestöt.

Bristolissa kävelyohjelmien vuosibudjetti on 70 000 euroa. Kustannus per kävelykerta on noin 1,68 euroa. Vuosikustannus per osallistuja on 40 euroa.

Saavutettavuus

Lähiliikuntana kävelyryhmät ovat lähes ilmaisia käyttäjille ja niitä järjestetään jokaisessa kaupunginosassa. Ramblers-ryhmien kävelyt alkavat aina julkisen liikenteen pysäkkien läheisyydestä.

Kävijämäärä

Bristolin alueella on noin 900 000 asukasta. Kaupungissa on noin 200 vapaaehtoista kävelyryhmän vetäjää. Rekisteröityneitä kävelijöitä on 1800, joista viikoittain kävelee noin 800 henkeä. Puolet kävelijöistä kärsii jostakin terveysongelmasta, johon kävelystä saa apua.

Ramblers-ryhmiä on Bristolin alueella kaksi. Jäseniä ryhmissä on yhteensä noin 1200. Kävelyryhmän koko pyritään pitämään noin 20 hengessä. Noin 10–15 prosenttia jäsenistä osallistuu kävelyihin aktiivisesti.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Bristolin kaupunki innostui järjestämään viikon mittaisen kävelytapahtuman toukokuussa 2013. Tapahtuma on päätetty uusiksi vuonna tulevana keväänä, ja vuodeksi 2015 kaupunki suunnittelee koko vuoden mittaista kampanjaa kävelyn ympärille. Tapahtuma on ollut pohjana myös Bristolin saamalle Euroopan vihreä pääkaupunki 2015 palkinnolle.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Ramblers-ryhmät muistuttavat Suomen Ladun paikallisjärjestöjä sillä erotuksella, että Suomen Ladun yhdistykset ovat monipuolisempia ja luontoon suuntautuneita. Ramblers-ryhmät keskittyvät vain kävelyn ja ovat siten helpommin hallinnoitavissa. Ryhmät kävelevät monenlaisissa ympäristöissä: kaupunkimaisemassa, taajamien kevyen liikenteen väylillä, kansallispuistoissa ja luontoympäristössä.

Suomalaiset sitoutetaan liikuntaharrastukseen jäsenmaksuilla, kun taas Englannissa sitouttaminen tapahtuu ryhmään tutustumisen kautta. Menetelmä toimisi myös Suomessa, jos kävelyryhmien vetäjät koulutettaisiin uuden henkilön tukihenkilöksi tutustumisen ajaksi. Meillä kävelyohjaajat koulutetaan opastamaan kävelyn tekniikassa sen sijaan että edesautettaisiin ryhmän sosiaalisen verkoston rakentumista.

Lisätietoja

Tietoa Bristolin peojeista

<http://www.bristol.gov.uk/page/health-statistics-evidence-and-intelligence>

Lisää aiheesta maailmalta:

http://www.walkingforhealth.org.uk/sites/default/files/Walking%20works_summary_AW_Web.pdf

<http://www.walkingforhealth.org.uk/get-walking/walking-works>

Sian Davies

Bristolin kunnan liikuntajohtaja

Environment and Leisure Services

Neighbourhoods Bristol City Council 4th Floor

Brandon Wing, Brunel House

St George's Road, Bristol, BS1 5UY

Puh. 07810 506 736, 01173521199

healthwalks@bristol.gov.uk

www.bristol.gov.uk/healthwalks

Saksalaiset polut €€€

Saksassa on pitkät kävelyperinteet. Noin 40 miljoonasta saksalaisesta kävelijästä 12 miljoonaa käytti vuonna 2008 loma-aikaansa kävelyyn, ja noin kaksi miljoonaa saksalaista ulkoilee osallistuen opastettuihin kävelyretkiin. Kävely on nyt Saksassa trendikästä, ja se kasvattaa suosiotaan kaikenikäisten ihmisten keskuudessa.

Saksan talous- ja teknologiaministeriön tutkimuksen (2010) mukaan saksalaisia motivoi kävelemään ja retkeilemään halu nauttia ulkoilmakokemuksista, halu kuntoilla ja halu kasvattaa sosiaalisia verkostoja samanhenkisten ihmisten kanssa.

Yleisyys

Kansainvälisesti tarkasteltuna Saksassa on suhteellisen tiheä ja hyvin hoidettu retkireittiverkosto. Kävelyreittejä maassa on yhteensä noin 300 000–400 000 kilometriä. Ne jaetaan kolmelle tasolle:

- 1) 11 kpl Eurooppalaisia pitkänmatkanreittejä, E-reitit, yhteensä 52 000 kilometriä
- 2) yliaalueelliset reitit, jotka usein ylittävät osavaltioden rajoja
- 3) 200 000 kilometriä peruskävelyreittejä Saksalaisen kävelyliiton jäsenjärjestöjen hoidossa

Rakentaminen

Kävelyreittejä ja kävelymatkailua rahoittavat paikalliset osavaltiot, sponsorit ja säätiöt. Kunnat ja kävelyklubien valitsemat reittivastaavat ylläpitävät reittien kuntoa. Saksalaisen kävelyliiton ja sen jäsenjärjestöjen jatkuvana päämääränä on kehittää ja parantaa polkuverkoston tasoa. Kävelyliitto työskentelee lisäksi läheisessä yhteistyössä valtakunnallisen matkailuyhdistyksen kanssa.

Saavutettavuus

Saksalaiset kävelyreitit kattavat hyvin koko Saksan. Tiheimmin niitä on keskellä maata, missä myös useimmat kävely-yhdistykset sijaitsevat.

Suomen ja Saksan asukastiheys vaikuttaa ilmeisesti polkuverkostojen erilaisiin käyttöasteisiin. Molemmista maista on nähtävissä nopeaa kaupungistumista. Saksa on tiheästi asutettu maa, joten monet polut kulkevat lähellä ihmisten koteja.

Monet ovat tottuneet kulkemaan ulkoilureiteille omalla autolla, mutta ihmisiä on viime aikoina alettu rohkaistaa myös julkisen liikenteen käyttämiseen.

Kävijämäärä

Deutscher Wandervernband, Saksan Kävelyliitto ja Suomen Ladun sisarjärjestö, edistää kävelyä Saksassa. Järjestöllä on noin 600 000 aktiivista kävelijää 57 kävelyseurassa. Noin kaksi miljoonaa saksalaista osallistuu vuosittain opastettuihin kävelyretkiin.

Saksan talous- ja teknologiaministeriön tutkimuksen (2010) mukaan kävely nähdään Saksassa nykyaikaisena, terveellisenä ja nuorekkaana harrastuksena. Imagomuutoksen läpikäynyt retkeily on nostanut statuksensa saksalaisessa yhteiskunnassa korkeammalle kuin koskaan aikaisemmin.

Ihmiset haluavat nykyään nauttia aktiivisista ulkoilmakokemuksista ja virkistystä kuntoillen. Ihmiset haluavat myös kasvattaa sosiaalista verkostoaan kävelyn ja retkeilyn kautta.

Kävely on suosituinta ikääntyvien ihmisten keskuudessa. Tutkimusten mukaan myös koulutetut ihmiset kävelevät muita useammin.

Saksan kävelyliitto työskentelee läheisesti Saksan Matkailuyhdistyksen (Deutscher Tourismusverband) kanssa, sillä kävely ei ole tärkeää vain saksalaisille, mutta myös ulkomaalaisille matkailijoille.

Matkailullinen vetovoima

Noin 40 miljoonasta saksalaisesta kävelijästä 12 miljoonaa käytti vuonna 2008 osan loma-ajastaan kävelyyn. Puolet heistä vietti kävelylomansa kotimaassaan, esimerkiksi Bayerissa, joka on Saksan suosituimpia kävelyalueita. Toiseksi suosituinta aluetta kävelylomille on Baden-Wuerttemberg.

Saksan kävelyjärjestö suosittelee kävely- ja retkeilyreittien kokoamista nettiin, jossa ihmiset pääsevät tutustumaan koko Euroopan alueen reitteihin helposti. Tietokantaan kannattaisi koota myös reittien varrella olevat majoituspaikat.

Rennsteigin alueen polut matkailussa:

Rennsteig kuuluu Saksan vanhimpiin ja kuuluisimpiin retkeilyalueisiin. Alueella vierailee vuosittain satojatuhansia matkailijoita ja polut pidetään retkeilykunnossa ympäri vuoden. Reiteillä voi kävellä, ratsastaa, ajaa polkupyörällä ja hiihtää talvella. Hyvät yöpymismahdollisuudet matkan varren kaupungeissa ja kylissä tekevät usean päivän mittaisista retkistä helpon toteuttaa.

Alueella vierailee vuosittain 100 000 kävelijää. Reittien korkeuserot vaihtelevat 500 metristä lähes tuhanteen metriin.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Euroopan suurin maastojuoksutapahtuma Rennsteigin polut järjestetään vuosittain reitillä. Tapahtumaan osallistuu joka vuosi 15 000 juoksijaa. Lisäksi useat pienemmät juoksutapahtumat ja urheilukilpailut houkuttelevat ihmisiä alueelle pitkin vuotta.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Kävely oli myös suomalaisten tavallisin liikuntamuoto vuoden 2010 liikuntatutkimuksen mukaan. Suomalaisten kävelylenkkeily on kuitenkin tällä hetkellä laskeva trendi. Kävelytapahtumat ovat kuitenkin säilyneet suosituimpina liikuntatapahtumina.

Sekä Suomessa että Saksassa kävelyä ja retkeilyä edistävät kolmannen sektorin organisaatiot, joille kävelyn edistäminen on tärkeää ulkoilun edistämistyötä. Prosentuaalisesti molemmissa maissa kävelyjärjestöihin kuuluu noin yksi prosentti väestöstä.

Saksalaiset ovat suomalaisia aktiivisemmin mukana vapaaehtoisena reittien parannus- ja kunnostustyössä. Suomalaisille kävely on yleisemmin lähiliikuntaa. Saksalaiset puolestaan lähtevät mieluusti aktiivisille patikointilomille.

Lisätietoja

Torsten Amstein

jatko-opiskelija

Jyväskylän yliopisto

Jyväskylän liikuntatieteellinen tiedekunta

puh: 044 365 2844

torsten.t.amstein@sudent.jyu.fi

Vuonna 2009 Tanskan ulkoilujärjestöjen keskusliitto Friluftsrådet yhdessä työmarkkinajärjestöjen lomasäätiön ja
veikkausvaroja jakavan LOA-säätiön kanssa halusivat ideoida ihmisille uudentyyppisiä luontokokemuksia ja kannustaa
ihmisiä liikkumaan.

Yksi ideoiden pohjalta syntynyt kokeilu oli niin kutsuttu Metsäkäärmeen luontotila. Luontotilan teemana olivat erilaiset yllätykselliset, luontoon liittyvät taideteokset metsässä, polkujen varrella.

Yleisyys

Tanskassa on yhteensä 18 vastaavan kaltaista luontotilaa, jotka on kehitetty rohkaisemaan ihmisiä liikkumaan ja rauhoittumaan luonnossa. Kriteereinä kaikille luontotiloille on ollut, että ne korostavat paikallisia ominaispiirteitä ja identiteettiä, ne ovat aina auki ja vuorovaikutuksessa ympäröivään luontoon.

Rakentaminen

Taiteilija Sören Taaning on suunnitellut taideteokset ja hän ylläpitää niitä omistamassaan metsässä. Teoksia on yhteensä 35 ja ne kaikki liittyvät luontoon.

Rakentaminen maksoi yhteensä kaksi miljoonaa Tanskan kruunua, joista suurin osa saatiin avustuksina ulkoilujärjestöltä, kunnalta, EU:sta sekä LOA-säätiöltä. Projektin suunnittelu ja toteuttaminen kesti kaksi vuotta. Teosten rakentamiseen käytettiin myös runsaasti vapaaehtoistyötä, muun muassa useat taiteilijat osallistuivat projektiin omilla töillään.

Saavutettavuus

Metsäkäärmeen luontotila on käyttäjille ilmainen, mutta se sijaitsee syrjässä julkisten kulkuvälineiden ulottumattomissa.

Kävijämäärä

Alueella asuvan Sören Taaningin mukaan puistossa käy vuosittain noin 4000 vierasta. Alueella vierailee usein myös kouluryhmiä.

Matkailullinen vetovoima

Taidepuisto on pienimuotoinen matkailukohde, jossa saatetaan pysähtyäseudulla liikuttaessa. Puisto on myös lähiliikuntapaikka ja ”taidegalleria” alueen ihmisille.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Suurille tapahtumille alue ei sovi, mutta jos alueelle rakentaisi kiintorastit, siitä saisi mielenkiintoisen tapahtumapaikan aloittelijoille.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomalaisia vastineita puistolle ovat esimerkiksi Kainuussa sijaitseva Hiljainen Kansa sekä Parikkalan patsaspuisto. Puistot ovat pienimuotoisia matkailunähtävyyksiä, vaikkakin niistä puuttuu luontoliikunnallinen ulottuvuus.

Suomessa lintutornit ja niiden läheisyydessä sijaitsevat luontotalot opasteineen ovat lähellä Tanskan luontotiloja. Luontopolut vievät Suomessa ihmisiä pienille metsäretkille, joskin polkujen käyttäjät harrastavat jo ennestään luontoretkeilyä. Tanskalaisten luontotilojen ajatuksena on nimenomaan saada uusia liikkujia useammin luontoon.

Lisätietoja

www.skovsnogen.dk

Sören Taaning
taiteilija ja Metsäkäärmeen luontotilan omistaja
Døvlingvej 2
6933 Kibaek
Tanska
Puh. +45 30 25 86 58
s_taaning@hotmail.com

Maastopyöräilykeskus €€€€

Maastopyöräilykeskus Cannop sijaitsee Länsi-Englannissa, Forest of Deanin metsässä, joka kuuluu Englannin metsähallitukselle (Forestry Commission). Keskukseen kehittämistä on tuettu 2000-luvulla osana SW-1 hanketta, jonka EU-rahoitus oli lähes 6 miljoonaa euroa.

Alkuperäisen aloitteen keskuksen kehittämisestä teki paikallinen maastopyöräilyseura, joka myös rakentaa ja huoltaa reittejä vapaaehtoisvoimin. Metsähallituksen osuus alueen ylläpidosta rahoitetaan parkkimaksuilla, mutta rakentamiseen kerätään rahaa myös kilpailutoiminnalla.

Vuonna 2011 maastopyöräilyreiteillä vieraili 72 000 pyöräilijää, joilla oli käytössään eritasoisia 4,5–11 kilometrin pituisia polkuja sekä alamäki- ja harjoitteluratoja. Polut on luokiteltu vaikeusasteen mukaan väreittäin.

Polkujen käyttö on pyöräilijöille ilmaista. Alueella toimii runsaasti pyöräilyyn liittyviä yksityisiä palveluntarjoajia, jotka huoltavat ja vuokraavat pyöriä, opastavat harrastajia, myyvät välineitä, pitävät kahvilaa ja järjestävät kuljetuksia. Keskuksesta voi myös vuokrata oppaan antamaan ajo-opetusta ja vinkkejä.

Jokainen on itse vastuussa turvallisuudestaan. Reitin varrella on riskeistä kertovia kylttejä.

Yleisyys

Maastopyöräily on lähtöisin Yhdysvalloista. Yhdysvalloissa ja Kanadassa laji on suosittu harrastus. Euroopassa maastopyöräilyyn on panostettu esimerkiksi Britanniassa ja Tanskassa, joissa olosuhteet lajille eivät luonnostaan ole niin hyvät.

Pohjoismaissa jokamiehenoikeuksien ansiosta sopivia metsiä maastopyöräilyyn on suhteellisen helppo löytää. Maailman parhaiden maastopyöräreittien sanotaan olevan Brittiläisessä Kolumbiassa Tyynenmeren rantavuorten hiihtokeskuksissa. Kanadassa laskettelukeskukset ovat kehittäneet maastopyöräilyä tuottavan kesälajin keskuksiinsa.

Rakentaminen

Cannop Bicycle Centren rakennukset kuuluvat Englannin metsähallitukselle. Keskukseen yrittäjät toimivat itsenäisesti ja hoitavat kaikki keskuksen palvelut. Yrittäjät eivät maksa vuokraa tiloista vaan he maksavat 10 prosentin komission

kaikesta liikevaihdostaan. Tapahtumista ja kilpailuista metsähallitus saa pienen osan. Tapahtumista saaduilla varoilla vapaaehtoisryhmät kunnostavat ja uusivat polkuja.

Saavutettavuus

Maastopyöräilykeskus sijaitsee noin tunnin matkan päässä alueen suurista kaupungeista, Bristolista, Gloucesterista ja Newportista. Helpoiten alueelle pääsee omalla autolla.

Käyttökerran kustannus harrastajalle on kohtuullinen: pyörän vuokraus maksaa muutamalta tunnilta alle 10 euroa, päivämaksu on alle sata euroa.

Kävijämäärä

Ennen keskuksen perustamista alueella kävi päivittäin alle 10 pyöräilijää ja heistä valitettiin usein. Nyt pyöräilijöitä on päivittäin 250 eikä ongelmia muiden ulkoilijoiden kanssa juuri ole. Vuonna 2011 yhdelle reitille asetettu laskuri laski, että siellä vieraili vuoden aikana 72 000 pyöräilijää.

Matkailullinen vetovoima

Maastopyöräilijät ovat hiihtäjien ja laskettelijoiden kaltaisia liikkujia, jotka kiertävät vapaa-aikanaan mielellään eri keskuksia. Cannopin maastopyöräkeskuksen käyttäjät ovat tyypillisesti päiväkävijöitä, mutta alueella on mahdollista myös yöpyä. Kanadan hiihtokeskuksiin rakennetuissa maastopyöräkeskuksissa nähdään, että maastopyörämatkailijat tekevät toiminnasta kannattavaa kesäaikaan.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Maastopyöräkeskukset sopivat kilpailujen järjestämiseen hyvin. Lajilla on potentiaalia kehittää ralliautoilun tapaan katsojalajiksi, jolloin tapahtumat saattavat kasvaa suuriksikin.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa kaikista kilpailutoiminnasta vastaa Suomen Pyöräilyunioni, joka on myös kansainvälisen järjestön UCI:n jäsen. Pyöräilyunionin maastopyöräjaosto toimii aktiivisesti ja tekee lajia tunnetuksi Suomessa.

Maastopyöräpoluilla on vielä kiertävää saavuttaakseen kansainvälisen tason. Maastopyöräilypolut voisivat olla Suomessa esimerkiksi lähiliikuntapaikkoja myös pienillä paikkakunnilla. Suomessa maastopyöräilyyn on hyvät mahdollisuudet jokamiehenoikeuksien johdosta, ja siksi reittien kehittäminen on jäänyt vähälle. Kun lajin suosio kasvaa, on oletettavaa, että ristiriidat muiden polkujen käyttäjien kanssa lisääntyvät. Tästä syystä olisi käytännöllistä, että paljon käytetyillä reiteillä olisi erilliset polut maastopyöräilylle.

Laskettelukeskukset ovat Suomessakin potentiaalisia paikkoja kehittää lajin olosuhteita ja parantaa keskusten taloudellista kannattavuutta.

Lisätiedot

Forest of Dean, UK

Metsän virkistyskäytöstä vastaava viranomainen

Darren.Edwards@forestry.gsi.gov.uk

westengland@forestry.gsi.gov.uk

Tanskalaiset metsäpolut

Tanskassa yksityisten metsien käyttämiseen tarvitaan maanomistajan lupa. Ulkoilujärjestö Friluftsrådet on ollut aktiivisesti mukana luomassa polkuverkostoja eri käyttäjäryhmille niin julkisissa kuin yksityisissä metsissä maanlaajuisesti.

Tanskassa erilaisia, selkeästi rajattuja polkuja on kehitetty muun muassa kävelijöille, kuntoilijoille, terveysliikkuville, maastopyöräilijöille, rullaluistelijoille, ratsastajille, suunnistajille ja lapsille. Polkujen alkupisteissä on laatikoita, joista löytyy eri tarkoituksiin karttoja ja tietokortteja alueesta.

Tanskan kattava terveysreitti-verkosto on luotu vuosina 2009–2013 Tryg-säätiön, Tanskan ympäristöministeriön ja metsähallituksen tuella.

Tanskan kansalliseen ulkoilukokeiluprojektiin osallistuu myös Kööpenhaminan Yliopiston Metsä-koulu, joka kehittää metsä-parkouria ja luonto-crossfitia ja toimii projektin tietopankkina ja kokeilukeskuksena.

Friluftsrådet:

Friluftsrådet on tanskalainen ulkoilun kattojärjestö. Järjestöön kuuluu 90 ulkoiluun, luontoon ja ympäristöön keskittyvää järjestöä. Friluftsrådet on edunvalvontajärjestö, joka on aktiivisesti mukana luomassa uusia polkuverkostoja tanskalaisiin metsiin. Järjestö julkaisi vuonna 2011 polkuoppaan, jossa se painotti muun muassa vapaaehtoisten sitouttamista polkuprojekteihin, eri liikkujiaryhmien huomioimista rakentamisessa, opasteiden huolellista suunnittelua jne.

Skovskolen:

Skovskolen eli metsäkoulu on perinteisesti kouluttanut työntekijöitä metsäteollisuuden tarpeisiin. Koulu on Kööpenhaminan yliopistoa ja siellä voi opiskella kaikenlaisia metsätutkintoja sekä tutkia ja kehittää metsään liittyviä osa-alueita.

Nyt koulu on osa Kööpenhaminan yliopistoa ja siellä voi opiskella kaикentasoisia metsätutkintoja sekä tutkia ja kehittää metsään liittyviä osa-alueita. Friluftsrådet on ollut mukana luomassa koululle kansallista ulkoilukokeiluprojektia, jonka tarkoituksena on toimia ulkoilun tietopankkina ja kokeilukeskuksena. Projektin avulla koulun metsään on rakennettu ulkoliikuntapaikkoja, joihin voi vapaasti käydä tutustumassa ja joita kehitetään jatkuvasti.

Yleisyys

Koko Tanskan kattava terveysreittiverkosto on luotu vuosina 2009–2013 Tanskan ympäristöministeriön ja Tryg-säätiön tuella. Vuonna 2000 rakennettiin ensimmäinen Ympäristöministeriön MTB-reitti, ja vuonna 2013 niitä oli 350 kilometriä. Maastopyöräily on Tanskan nopeimmin kasvava liikuntamuoto.

Rakentaminen

Kaikki tanskalaiset polut on rakennettu usean eri tahon yhteistyönä. Usein mukana ovat olleet Ympäristöministeriö, paikallinen kunta sekä Friluftsrådet, joka jakaa julkista rahaa erityisesti ulkoiluun. Tanskalaiset säätiöt, kolmannen sektorin yhdistykset ja urheiluseurat sekä ammattijärjestöjen lomarahastot ovat myös mukana projekteissa.

Polkuprojektit alkavat tavallisesti pilotteina muutamalla alueella. Paikallisista projekteista projektit leviävät ympäristöministeriön kautta toteuttajille. Kylttien yhdenmukaisuus hoidetaan keskitetyllä tukirahoituksella, joka myös sanelee paikallisten kylttien graafiset vaatimukset. Myös koko Tanskan kattavat www-sivut hoidetaan keskitetysti.

Saavutettavuus

Polut ovat käyttäjille ilmaisia lähiliikuntapaikkoja. Tanska on suhteellisen pieni ja tiheästi asutettu maa, mutta metsät ovat silti monille automatkan päässä. Metsät sijaitsevat kuitenkin yleensä julkisen liikenteen saavutettavissa.

Matkailullinen vetovoima

Matkailullisesti tiheällä ja hyvin hoidetuilla polkureiteillä ei Tanskassa ole suurtakaan merkitystä muuhun kuin kotimaan matkailuun. Polut ovat ennen kaikkea lähiliikuntapaikkoja.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Metsäpoluilla järjestetään erityisesti maastopyöräilytapahtumia, suunnistusta sekä juoksukilpailuja.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa ei juuri ole vastaavia polkukeskittymiä kuin suurissa kaupungeissa ja kansallispuistoissa, sillä jokamiehenoikeudet antavat laajat mahdollisuudet liikkumiseen muutenkin. Suomessa mahdollisuudet tiheään polkujärjestelmään ovat haasteelliset, sillä väestötiheys on meillä pieni.

Poluista voisi kuitenkin löytää ratkaisun alueille, joissa eri käyttäjäryhmät joutuvat helposti törmäyskurssille. Kaupungeissa ja loma-asutuskeskittymissä eri käyttäjäryhmille suunnatut ulkoilureitit saattaisivat olla tarpeen. Lähiliikuntapaikkoihin tottuneet kaupunkilaiset kaipaavat reittejä myös loma-asuntojensa läheisyyteen.

Lisätietoja

Tanskan metsäkoulu

Søren Præstholm

opettaja

spr@life.ku.dk

Puh. +45 23 80 78 04

Friluftsrådet

Rikke Damm

Konsultti

Puh. + 45 33 28 04 34

+ 45 33 79 00 79

rda@friluftsradet.dk

www.friluftsradet.dk

Niels Ejbye
lehtori, Tanskan metsäkoulu
Cand. pæd. Naturvejleder, Vejleder i friluftsliv
VIA University College
Videncenter for Friluftsliv og Naturformidling Københavns Universitet Ku- Life
Program for naturfagsdidaktik og program for outdoorpædagogik i Videncenter for Didaktik VIA
Pædagoguddannelsen JYDSK
Skejbyvej 29, DK - 8240 Risskov
nee@viauc.dk
Puh. +45 21203236
+45 86222037

Paljasjalkapuisto € - €€ 🦶 🧳 🧳 🧳 🚶

Ensimmäiset paljasjalkapuistot perustettiin jo noin 20 vuotta sitten. Ne ovat levinneet yksityisten ihmisten innostuksesta muun muassa kansallispuistoihin ja terveyskylpylöihin, pääasiassa saksankieliselle alueelle.

Egestorfin puistossa Pohjois-Saksassa eripituisia paljain jaloin käveltäviä polkuja on lähes kolme kilometriä. Poluilla kävellään erilaisilla pinnoilla, kuten sementin, mudan, hiekan, turpeen, lasin, käpyjen, kanervien, oksien ja neulasten päällä sekä veden ja liejun seassa, noin 5–10 metrin matka kerrallaan. Polkujen alkua- ja loppupisteissä on penkit, säilytyslokerot ja jalkasuihkut. Lisäpalveluna voi saada myös pedikyyrin, käydä saunassa tai uimassa lähdevesialtaissa.

Paljasjalkapolut vilkastuttavat verenkiertoa ja stimuloivat aisteja. Jalkapohjien tuntoaistien lisäksi poluilla herkistyvät myös kuulo- ja hajuaistit.

Puistoa hoitaa yrityksen palkkaama talonmies, ylläpitokustannukset katetaan 3–5 euron pääsymaksuilla. Vuonna 2012 puisto oli auki huhtikuun puolesta välistä lokakuun puoleen väliin. Kauden aikana paljasjalkapoluilla vieraili 66 000 kävijää.

Yleisyys

Paljasjalkapuistoja on Euroopassa noin sata ja ne sijaitsevat pääasiassa saksankielisellä alueella.

Rakentaminen

Egestorfin puiston on rakentanut yksityinen yritys. Yritys on rakentanut puistoa vähitellen ja sitä uudistetaan jatkuvasti. Täyspäiväisesti palkattu talonmies asuu alueella ja huolehtii puiston ylläpidosta.

Saavutettavuus

Egestorf paljasjalkapuisto sijaitsee syrjässä ja sinne on lähes mahdoton tulla muuten kuin omalla autolla tai polkupyörällä läheisistä kylistä. Suurin osa kävijöistä tulee lähialueilta.

Käyttökerran kustannus on harrastajalle edullinen, vain muutaman euron. Erikoisvälineitä ei tarvita, mutta huomionarvoista on, että puisto ei sovellu liikuntarajoitteisille.

Kävijämäärä

Kevään ja syksyn säistä riippuen puisto on auki huhtikuusta lokakuuhun. Vuonna 2012 puistossa kävi 66 000 vierailijaa. Kävijöiden määrä on lisääntynyt vuosittain.

Matkailullinen vetovoima

Paljasjalkapuisto on merkittävä matkailukohde alueella, ja Egestorfin matkailutoimisto on tärkeä yhteistyökumppani puistolle. Matkatoimisto varaa vierailijoille majoituksen, ja heidän kauttaan voi tilata halutessaan puistoon oppaan.

Yksistään puisto tuskin houkuttelee ketään seudulle, mutta se voi hyvin venyttää vierailua päivällä. Puisto pysäyttää myös ohikulkumatalla olevia matkailijoita.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Lyhyt paljasjalkapuisto olisi helppo rakentaa osaksi kesätapahtumaa.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Paljasjalkapuistoista ei Suomessa ole juurikaan kokemuksia. Kaupunkipuistoissa paljasjalkapuistoille voisi olla tilausta, mutta toisaalta niiden valvonta on hankala järjestää. Puisto pitää rakentaa alueelle, joka on aidattu tai sitä voidaan valvoa, jotta haitalliset esineet tai eläinten ulosteet eivät pilaisi kokemusta.

Puistot aidatuilla kunnallisilla uimapaikoilla tai hotellien tai kansallispuistojen yhteydessä saattaisivat houkutella ihmisiä. Myös pääteiden lepoalueilla ne voisivat toimia.

Suomessa sesonki on lähinnä kesäaikaan.

Lisätiedot

Egestorfin paljasjalkapuisto
Elisabeth Ortloff
markkinointiassistentti
mail.ortloff@googlemail.com

Egestorfin turisti-info
egestorf@t-online.de
www.barfusspark-egestorf.de
www.egestorf.de

Ohjeita paljasjalkapuiston rakentamiseen
www.barfusspark.info/en/park.htm

Paraboll seinä ja Skåden koulun liikuntapiha

Skåden koulu, Århusin lähellä Tanskassa halusi aktivoida koululaisia liikkumaan. Kunta, koulu, palloseura, yksityiset henkilöt ja lähialueyhdistys suunnittelivat yhdessä raamit lähiliikuntapaikalle, joka soveltuisi niin aikuisten kuin koululaisten liikunta-aktiviteetteihin.

Alueen keskellä on kumiasfaltilla päällystetty alue, jossa on 12,4 x 24 metrin pallokenttä, parabolan muotoinen seinä sekä erilaisia kiipeily- ja oleskeluelementtejä. Paraboll-seinä on ainoa lajissaan koko maailmassa. Seinää vasten voi pallotella vaikkapa jalkapallolla, squash - tai tennismailalla. Jokainen voi kehittää pallotteluun omat sääntönsä.

Tanskassa liikunta-alueiden rajat korvataan usein istumiseen ja oleskeluun sopivilla muureilla, säilytyslaatikoilla ja keinoaineilla päällystetyillä valleilla. Värilliset reunat on suunniteltu oleskelualueiksi, pelikentän katsomoiksi, levähdyspaikoiksi sekä istuintiloiksi opetuksen seuraamiseen. Katsojia kannustetaan tuntemaan olonsa osaksi harrastusryhmää, jolloin siirtymä katsojan roolista osallistumiseen pienenee.

Rakentamisessa otettiin huomioon myös viranomaisten erittäin tarkat turvamääräykset koulujen välituntialueille. Paikka on aina auki, ilmainen käyttää ja valaistus on päällä iltaan saakka. Kentällä liikkuu ja urheilee jatkuvasti useita kymmeniä koululaisia, iltaisin ja viikonloppuisin myös muita kaupunkilaisia.

Yleisyys

Paraboll seinä on ainoa lajissaan. Sitä ei vielä ole kopioitu minnekään muualle. Muuten alueen osa-elementtejä käytetään paljon Tanskassa lähiliikuntapaikoilla.

Rakentaminen

Hankkeen rahoittivat kunnallinen ja yksityinen sektori yhdessä LOA-säätiön kanssa. Projektin budjetti oli hieman alle miljoona euroa ja LOAn osuus siitä oli reilu 300 000 euroa.

Kalleinta toteutuksessa oli perustuksien ja viemäroinnin rakentaminen. Viemärintitarvikkeet saatiin yksityisenä lahjoituksena. Kunta ja koulu ovat yhdessä vastuussa alueen ylläpidosta.

Koska puisto on koulun välituntialue, rakentamisessa oli otettava tarkasti huomioon turvamääräykset.

Saavutettavuus

Puisto sijaitsee hyvien kulkuyhteyksien varrella ja sinne kulkee myös hyvät kävely- ja pyörätiet. Alue on aina auki, valaistus on päällä yhdeksään asti illalla.

Kävijämäärä

Koulutuntien aikana paikka on koululaisten käytössä. Iltaisin paikalliset nuoret kokoontuvat alueelle. Viikonloppuisin perheet viettävät aikaa puistossa.

Matkailullinen vetovoima

Puistolla ei ole matkailullista merkitystä.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Paikka soveltuu erittäin hyvin pienten, paikallisten tapahtumien pitämiseen.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Uusimmat suomalaiset puistorakenteet ovat Tanskan puiston kaltaisia, mutta meillä ei ole vastaavanlaista monikäyttö-ajattelumallia. Suomalaisilta liikuntapaikoilta puuttuvat erityisesti liikuntatilan yhteydessä olevat oleskelutilat. Katsomot ovat meillä rakennettu erityisesti kilpailujen seuraamiseen. Tanskalaisessa mallissa katsomo on suunniteltu myös taukotilaksi ja oleiluun sopivaksi. Tanskassa liikunta-alueiden rajat korvataan usein istumiseen ja oleskeluun sopivilla muureilla, säilytyslaatikoilla ja keinoaineilla päällystetyillä valleilla.

Lisätiedot

Skåden koulu

Gitte Skullböl Jörgensen

hallintosihteeri

Puh. +45 87 13 91 25 tai + 45 24 27 64 60

skd@mbu.aarhus.dk

Pingispöydät Tanskassa ja Englannissa €👣🚶🚶

Ping Bristol oli yksi Lontoon 2012 Olympialaisten kunniaksi perustetuista pingispöytä-projekteista, jonka tavoitteena vuosina 2010–2012 oli saada mahdollisimman monet harrastamaan liikuntaa. Aluksi Lontooseen sijoitettiin 100 pingispöytää, vuosina 2011 ja 2012 mukaan liittyi seitsemän kaupunkia lisää.

Vuonna 2012 Bristolissa oli ulkona 46 julkista pingispöytää. Ping-hanke tarjosi 1200 mailaa sekä pallot kaikille 55 000 pelaajalle kuukauden ajaksi. Lähes 60 vapaaehtoista työntekijää oli mukana järjestämässä virallista ohjelmaa, jonka lisäksi järjestettiin 40 sivutapahtumaa sekä viisi isompaa Ping Pop-Up -tapahtumaa.

Projektin toteuttaminen dokumentoitiin erittäin hyvin, ja kaikki ennakko-odotukset ylitettiin moninkertaisesti. Seurantalomakkeiden mukaan pelaajia oli usein 6–8/tunti, kun ennakoarvio oli neljä pelaajaa.

Projektin perintönä Bristolin jäi jatkuvaan käyttöön 38 pöytää 29 eri paikkaan. Lajin kehittämiseen alueella osallistui 14 järjestöä, Bristolin kaupunki sekä pöytäisäntinä toimineet yritykset. Projektista tuli erittäin suosittu, ja kunta suunnitteli sille jatkoksi Ping Bristol 2013 -tapahtuman.

Yleisyys

Englannin lisäksi myös Tanskassa on julkisilla paikoilla muiden kaupunkiliikuntapaikkojen yhteydessä pingispöytiä, joiden käyttö on suosittua.

Rakentaminen

Bristolin pingispöytäprojektissa olivat mukana kaupunki, useita urheiluseuroja, paikallisia liikuntakeskuksia ja kioskeja ja kahviloita. Projektin oli suosittu ja sen ympärille suunniteltiin myöhemmin Ping Bristol tapahtuma. Osa pöydistä kuuluu nyt kunnalle ja osa yksityisille osakkaille.

Saavutettavuus

Pingispöydät ovat lähiliikuntapaikkoja. Sosiaalisen median avulla niistä tulee helposti myös sosiaalisia kohtaamispaikkoja. Halvin pingismaila maksaa alle kymmenen euroa ja palloja saa muutamalla eurolla.

Kävijämäärä

Kuukauden aikana järjestettyihin tapahtumiin odotettiin lähes 17 000 osallistujaa. Peleihin osallistui 55 000 ihmistä.

Matkailullinen vetovoima

Pöytätenniksellä ei ole matkailullista vetovoimaa. Peli on laajalle levinnyt ja tunnettu, uutena on vain sen ulkopöydät.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Ping Bristol -tapahtuma osoittautui oivalliseksi lähiliikuntatapahtumaksi ja muiden tapahtumien oheistoiminnaksi.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa pingis on tunnettu laji, jota ihmiset ovat tottuneet pelaamaan lähinnä sisällä. Betoniset ulkopöydät kestävät lunta ja pakkasta, joten ne toimisivat myös Suomessa.

Pöydät kannattaa sijoittaa keskeisille paikoille, kuten toreille ja ostoskeskusten aukioille. Pienet tuulensuojassa olevat kulmaukset ovat sopivia paikkoja pöydille.

Urheiluliikkeet voisivat sponsoroida pingispaikkoja ja tarjota välineitä. Puistokioskit voisivat vuokrata välineitä. Lentokentän, rautatie- ja linja-autoaseman odotustila voisi olla yllättävänkin suosittu paikka pöydälle.

Lisätiedot

Sian Davies

Bristolin kunnan liikuntajohtaja

sian.davies@bristol.gov.uk

Puh. +44 7810 506 736

Nicola Ferris

Pöytätennis tapahtuman järjestäjä

nicola.ferris@bristol.gov.uk

Puh: +44 7810 506 738

Sport and Health Development Neighbourhoods

Bristol city council

4th Floor, Brandon Wing

Brunel House, St George's road

Bristol, BS1 5UY

Lisätietoja

<http://www.timeout.com/london/things-to-do/map-of-free-ping-pong-tables-in-london>

<http://www.pingpongengland.co.uk/get-involved/where-you-can-play/outdoor-tables/>

Pixelpuisto € - €€€ 🦶 🧳 🚶 🚶

Tanskassa, Radalderin puistoon rakennetussa pixel-puistossa houkutellaan ihmisiä liikkumaan mobiilisovellusten ja digiteknologian avulla.

QR-koodeja lukevalla kamerallisella 3G-puhelimella kävijälle avautuu paljon hauskaa tekemistä, mutta myös ilman puhelinta veikeät keksinnöt inspiroivat keinumaan ja tanssimaan.

Pixelpuistosta löytyvät muun muassa:

- Pixlswing – keinualue, jossa keinumalla saa valot vilkkumaan ja musiikin soimaan
- Pixldance – tanssitasot, joilla tanssimalla saa aikaan juhlahumua ja musiikkia
- Pixlquest – puhelimeen QR-koodilla ladattava alueen laajuinen aartenetsintäleikki
- Pixlgold – 20, 30 tai 45 minuutin kestoinen kulanetsintä kilpailu 2-100 hengelle
- Pixlmove – puhelimeen tai tietokoneelle ladattava liikuntaleikki
- Pixllove – puhelimeen ladattava kävelysovellus johdattaa käyttäjän Musiconiin rakkauslaulujen siivittämänä
- Pixlmeet ja Pixlpoint – näyttävät tietoiskuja alueesta ja sen ihmisistä
- Pixlrun – 2,7 kilometrin juoksukilpailu, joko aikaisemmin tai samanaikaisesti juoksevien kanssa

Yleisyys

Täysin vastaavaa paikkaa ei liene muualla, mutta samankaltaisia projekteja on monessa paikassa. Montrealissa tekninen korkeakoulu on sijoittanut soivia keinoja bussipysäkeille kesäajaksi ja Portugalissa keinut on ohjelmoitu tuottamaan valoa. Kajaanilainen peliyritys on tehnyt mobiilisovelluksen, joka rohkaisee käyttäjiä ulos juoksemaan ja keräämään digitaalisia hedelmiä. Leikkipaikkavälinevalmistaja Lappset on rakentanut helsinkiläisen palvelutalon viereen digitaalisesti toimivan tanssialueen, jossa ääni rohkaisee liikkumaan.

Yksittäisiä digitaalitekniikkaa käyttäviä liikuntasovelluksia on yleisesti saatavilla, mutta niiden kerääminen yhteen paikkaan on uutta.

Rakentaminen

Kunnallinen, yksityinen tai yleishyödyllinen yhteisö voi suhteellisen edullisesti rakentaa puiston ja laajentaa sitä omien resurssiensa mukaan. Pikselipuisto voisi hyvin olla myös kaupallinen projekti, jossa käyttäjät maksavat sen käyttämisestä.

Saavutettavuus

Tanskan puisto on ilmainen lähipuisto seudun asukkaille. Se toimii myös digitaalisena opasteena matkailijoille.

Kävijämäärä

Puisto on vielä niin uusi, että siitä ei ole kävijätilastoja.

Matkailullinen vetovoima

Pikselipuiston matkailullinen vetovoima perustuu lähinnä sen uutuusarvoon. Se tarjoaa kuitenkin myös mahdollisuuden omatoimiseen matkailunähtävyyksien kiertämiseen aartenetsintäleikin varjolla ja kuulokkeisiin ladattavan opastuksen avulla. Matkailuun vastaavanlaisia palveluita on tarjolla yleisesti.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Pikselipuistoa voidaan hyödyntää monenlaisissa tapahtumissa. Musiconissa puiston viereen ollaan rakentamassa Tanskan rockmusiikkimuseota. Alue liittyy suurelta osin myös Roskilden musiikkifestivaaliin.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa vastaavanlaisia puistoja ei toistaiseksi ole. Suomessa on kuitenkin paljon peliosaamista, joten puiston perustaminen olisi helppoa.

Tekniikkaa hyödyntävillä puistoilla voisi olla merkitystä etenkin nuorien aikuisten liikuttamiseksi. Puiston voisi helposti ja edullisesti perustaa vaikka joka kaupunkiin. Keinoilla voisi myös elävöittää julkisia paikkoja. Keinuminen vahvistaa vatsalihaksia, vaikka sitä ei kuntojumpaksi mielletäkään.

Digitaaliset aartenetsintäpelit liikuttavat monia geokätköilijöitä, mutta maailmalla myös muita digitaalisia pelejä, joissa juostaan esimerkiksi zombeja pakoon ja osallistutaan sosiaalisiin illanviettoihin. Digitaaliset kannustimet liikuntaan ovat tätä päivää ja niiden mahdollisuudet ovat vasta aukenemassa meille.

Lisätiedot

Pixelpuisto

Lise Hammershøj

hallintosihteeri

Rabalderstræde 1,

Musicon

4000 Roskilde

liseh@roskilde.dk

puh: +45 3084 1007

musicon.dk

musicon.dk/rabalderparken

Rabalder-puisto, Roskilde, Tanska

Tanskan Roskildessä sijaitsevalle teollisuusalueelle rakennettiin tulvavesiä kerääviä hulevesialtaita. Samalla altain käyttöä päätettiin laajentaa liikuntaan, rakentamalla ne temppuiluun sopivasta betonista. Altaisiin ja niiden välittömään läheisyyteen rakennettiin pyöräily- ja kuntopolku, kumipäällysteisiä trampoliineja, kuntoilulaitteita, riippukeinuja, parkour-rakennelmia, grillauspaikka, tanssialue, esiintymislava sekä suuri sadevesiviemärinä toimiva skeittiparkki.

Skeittiparkki muodostuu yhteensä 445 metriä pitkstä asfalttisesta ja sementtisestä vesikourusta ja vedenkeräysaltaasta. Tulvavesijärjestelmään kuuluu myös niittymäinen allas sekä ”vesiputousportaat”, jotka laskeutuvat keinojärveen, jonka kautta tulvesi päästetään viemäriverkkoon.

Yleisyys

Hulevesialtaat on ensimmäinen sadevesiviemärijärjestelmä maailmassa, joka on suunniteltu myös liikuntapaikaksi. Idea on lähtöisin kalifornialaisista sementtisistä joen uomista, joita skeittaajat käyttävät kuivana aikana. Vuoteen 2013 mennessä Tanskaan on rakennettu jo kaksi uutta vastaavaa järjestelmää.

Rakentaminen

Hulevesialtainen kustannukset olivat kokonaisuudessaan 3,4 miljoonaa euroa, josta virkistysalueen osuus oli 1,6 miljoonaa euroa. Roskilden kaupunki ja LOA-säätiö rahoittivat hankkeen, kaupunki maksaa ylläpidon verovaroin.

Suunnittelussa lähtökohtana oli, että alueen kaikkien rakennelmien tulee olla monikäyttöisiä.

Saavutettavuus

Alueelle on helppo tulla jalan, skeittilaudalla tai pyöräillen. Alueelle pääsee myös julkisilla kulkuvälineillä. Puisto on erityisesti lähiliikuntapaikka eikä autolla puiston keskelle ei edes pääse. Puiston käyttäminen on ilmaista ja se on aina auki.

Kävijämäärä

Kävijämäärästä ei ole tarkkoja tietoja, mutta yleisesti altaat on aktiivisessa käytössä. Lapset viettävät puistossa aikaa koulupäivien päätteeksi ja jopa eläkeläiset keinovat puistossa. Viikonloppuisin puistossa vierailevat perheet.

Matkailullinen vetovoima

Rabalder-puistoa ei suunniteltu matkailuvaltiaksi, vaan osaksi kaupungin mutia liikuntapaikkoja.

Vuonna 2013 puisto pääsi 60 loppukilpailuosallistujan listalle maailman suurimmassa design-kilpailussa, johon osallistui 1022 projektia 70 maasta.

Aluetta ei sinänsä ole mainostettu, mutta se on saanut paljon huomiota osakseen ainutlaatuisuudellaan tanskalaisessa lehdistössä ja TV:ssä.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Musicon on erityisesti suunniteltu erilaisia tapahtumia silmällä pitäen, koska Roskilden Festivaalisäätiö on ollut mukana suunnittelemassa aluetta. Vuosittain järjestettävällä, viikon mittaisella Roskilden musiikkifestivaalilla vierailee vuosittain 130 000 kävijää. Lisäksi alueella järjestetään useita pienempiä tapahtumia.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa hulevesialtaita ei ole koskaan otettu osaksi liikuntapaikkasuunnittelua. Helsingin kaupunki on kuitenkin kertonut, että ajatus periaatteessa kiinnostaa sitä.

Tanskalaisissa kaupungeissa skeittiparkit ovat tällä hetkellä iso juttu. Suomessa skeittipuistoja on, mutta ne ovat pienempiä ja suunnattu pelkästään rullalautailuun. Tanskassa kaikki puistoliikuntapaikat lähtevät siitä, että ne ovat monikäyttöisiä.

Lisätiedot

Lise Hammershøj
projektsihteeri, Musicon

Rabalderstræde 1,
Musicon

4000 Roskilde

liseh@roskilde.dk

Puh: +45 3084 1007

musicon.dk

musicon.dk/rabalderparken

facebook.dk/musicon.bydelen

facebook.dk/rabalderparken

Ajanottojärjestelmä harrastusliikuntaan €€👣🎒

Norjalaisten suunnistuskilpailuihin kehittämä EMIT-ajanottojärjestelmä on laajalti suunnistajien käytössä. Suunnistuksesta järjestelmän käyttäminen on levinnyt myös muun muassa maastohiihtoon, hiihtosuunnistukseen, pyöräilyyn ja maastojuoksuun.

Osallistujilla on suorituksen aikana ranteessaan tai nilkassaan elektronisesti aikaa mittaava vastaanotin, joka aktivoidaan lähtöleimasimella. Maalissa kortti luetaan lukijalaitteella, joka ilmoittaa suorituksen kokonaisajan, väliajat ja leimatut koodit.

Norjan yritysurheilujärjestö käyttää järjestelmää Holmenkollenilla pidettävissä hiihtotapahtumassa, joka on suunnattu kaikille yli 16-vuotiaille. Tapahtumilla innostetaan yritysjoukkueita osallistumaan säännöllisiin hiihtotapahtumiin talvikauden aikana.

Ajanottojärjestelmä mahdollistaa sen, että hiihtämään voi lähteä itselle sopivaan aikaan, ja omaa tulosta voi jälkikäteen verrata muiden hiihtäjien kanssa. Suoritusajat voidaan tallentaa nettiin, joko omana tietona tai jaettavaksi sosiaalisen median kautta.

Yleisyys

Suunnistuksessa EMIT on ollut pääasiallinen järjestelmä maailmanlaajuisesti vuoden 1995 suunnistuksen maailmanmestaruuskisoista alkaen. Norjalaisilla on käytössään jo 45 000 ajanottolaitetta, ja lisäksi 7000 laitetta on vuokrakäytössä norjalaisissa tapahtumissa.

Rakentaminen

EMIT-järjestelmän on kehittänyt yksityinen yritys. Käyttäjät ovat perinteisesti olleet urheiluseuroja, jotka ovat myös kantaneet taloudellisen vastuun järjestelmän käytöstä. Kustannukset on yleensä katettu osallistujamaksuilla.

Vaikka yksittäisen radan kustannukset vaihtelevat noin 6000 ja 15 000 euron välillä, jää hinta käyttäjämääriin nähden edulliseksi.

Saavutettavuus

Käyttäjä voi ostaa oman laitteen noin 85 eurolla tai vuokrata sen muutamalla eurolla per kerta. Laitteet toimivat paristolla.

EMIT-järjestelmää ei harrasteliikuntapaikoilla hyödynnetä vielä kovinkaan paljon, mutta Oslolaisilla ne ovat jo käytössä.

Matkailullinen vetovoima

Ajanottojärjestelmällä ei ole matkailullista vetovoimaa.

Lisätiedot

EMIT

Tommy Jauhojärvi

St. Halvards gt. 33, N-0192 Oslo.

puh. +47 22 91 03 00, Fax: +47 22 91 03 01

emit@emit.no

<http://www.emit.no>

Suunnistus Pohjoismaissa €👣🎒

Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa on kehitetty suunnistajien kiintorasteille kattavat sähköiset karttatietokannat. Netissä oleville sivustoille on koottu tiedot kaikista maan kiintorasteista.

Norjassa perinteinen kiintorastijärjestelmä on nimeltään Tur-O. Lisäksi heillä on Aktiv med kart -projekti osana ulkoiluyhdistysten, terveysviranomaisten ja paikallisten toimijoiden Aktiv i friluft -projektia.

Ruotsissa on käytössä kaksikin sähköistä järjestelmää rastien keräämiseen. Naturpasset ja Hitta.ut -järjestelmien avulla suunnistajat voivat kilpailla toistensa kanssa rastien löytämisestä. Löydetty rastit rekisteröidään netissä. Naturpasset toimii jo yli 550 alueella ympäri Ruotsia. Vuoden 2013 aikana 11 870 käyttäjää keräsi 511 325 rastia.

Tanskassa ihmisiä houkutellessaan jäseniksi suunnistusseuroihin ja opettelemaan kartan käyttöä suunnistusliiton imagokampanjalla, joka on nimeltään Find Vej i Dk. Yhteensä Tanskassa on noin 5000 kiintorastia. Vuonna 2013 innokkain suunnistaja löysi 3700 rastia.

Digitaalisilla suunnistusjärjestelmillä kannustetaan ihmisiä opettelemaan kartan käyttöä ja ulkoilemaan. Nettirekisteröiminen tekee vapaamuotoisesta suunnistuksesta yhteisöllistä, sitouttamatta osallistujia kuitenkaan heti seuratoimintaan. Kartoista on myös englanninkieliset versiot, joilla houkutellessaan maahanmuuttajia liikkumaan luonnossa skandinaaviseen tapaan.

Yleisyys

Ruotsissa Hitta.ut-järjestelmiä on jo ainakin 15 paikassa ympäri Ruotsia. Tanskassa rasteja on yhteensä 5000.

Rakentaminen

Hitta.ut -järjestelmässä jokainen seura vastaa omasta alueestaan. Seurat myyvät mainoksia karttoihin ja huolehtivat rasteista. Yhteiset kotisivut ja seurojen tukitoiminnot ovat IKHP:n Hittaut-jaoksen vastuulla ja sen toiminta rahoitetaan seuran osallistujamaksuilla.

Tanskassa suunnistusliitto on rakentanut järjestelmälle www-sivut. Seurat päättävät millaisen kartan ne haluavat ja kattavat sen kustannukset, joihin liitto myöntää 500 euron avustuksen. Tanskassa rastien paikkaa ei muuteta lainkaan, vaan ne säilyvät samoina vuodesta toiseen.

Taloudellinen toteutettavuus

Ruotsissa Hitta.ut-kartat on rahoitettu mainosten myynnillä. Järjestelmän kartat ovat käyttäjille maksuttomia.

Tanskan suunnistusliitto teki vuosina 2009–2011 yhteistyötä Naturstyrelsen & Friluftsrådet -järjestön kanssa. Suunnistusliitolla oli projektikoordinaattori, joka työskenteli opetusministeriön rahoituksella. Toimintaa jatkettiin lisäksi kouluprojekteilla. Nykyään järjestelmää hoitavat kunnat yhdessä paikallisten seurojen kanssa.

Rastiprojekteja on tähän mennessä ollut yhteensä 150, joista liiton kustannus on ollut reilun 1300 euroa. Kulut syntyvät karttojen tekemisestä, esitteistä ja kylteistä.

Saavutettavuus

Norjassa kartat ovat maksullisia ja niitä voi ostaa kioskeista tai tilata postitse. Järjestelmä on maanlaajuinen ja kaikkien ulottuvilla suhteellisen edullisesti.

Ruotsin Hitta.ut -järjestelmän kotisivujen kautta suunnistus on helppo aloittaa. Uppsalassa on myös talvirastit ja kartan voi ladata puhelimeen. Karttoja jaetaan myös postitse ja niitä voi hakea jakelupisteistä.

Tanskassa kartat ovat ilmaisia ja niitä saa suunnistusreittien parkkipaikoilta. Kaikista alueista on hyvät tiedot sivustolla <http://www.findveji.dk/> ja kartat voi myös tulostaa itse netistä.

Matkailullinen vetovoima

Maanlaajuinen kiintorastikannan merkitys kotimaanmatkailulle olisi varmasti myönteinen samaan tapaan kuin geokätköjenkin. Rastit tarjoaisivat myös ohjelmapalveluyrittäjille helpon tavan järjestää suunnistuksen opastusta.

Kommentit ja pohdintaa toteuttamisesta Suomessa

Suomessa ei vielä ole tietokonerekisteröitäviä kiintorasteja. Suunnistusliitto ei halua vastuulleen tällaisen järjestelmän ylläpitoa, mutta se on valmis yhteistyöhön sellaisen organisaation kanssa, joka olisi valmis viemään ajatusta eteenpäin.

Ruotsalainen Hittaut-organisaatio on valmis tekemään yhteistyötä suomalaisten kanssa, jos kiinnostusta löytyy. Mallia olisi helppo alkaa toteuttamaan Suomen ruotsinkielisillä alueilla. Suomenkielisiä alueita varten tarvittaisiin käännöstyötä.

Jotta Suomeen saataisiin norjalaistyylinen koko maan kattava rastijärjestelmä, olisi se yksinkertaisinta linkittää jo olemassa olevalle ulkoilusivustolle, esimerkiksi www.luontoon.fi tai www.suomenlatu.fi.

Pohjoismaalaiset ulkoiluvaikuttajat ehdottivat, että suomalaiset loisivat oman järjestelmänsä ja noukkisivat rusinat pullasta naapurimaiden kokemusten perusteella. Tässä olisi ehkä yhteisen hankkeen paikka, Suunnistusliitolle, Metsähallitukselle, Opetusministeriölle, Kuntaliitolle, Partiolaisille sekä Suomen Ladulle.

Norjassa kiintorastit vievät käyttäjät luonnonkauniille reiteille, Suomessa lenkkeilijät voitaisiin viedä uusille marjamaille ja kannustaa sähköisesti liikkuvia ihmisiä metsään.

Suomessa on suunnistajia Kansallisen liikuntatutkimuksen 2009–2010 mukaan 35 000. Saman tutkimuksen mukaan kävelylenkkeilyä harrastaa noin kolminkertainen määrä juoksijoihin verrattuna. Suunnistajat juoksevat perinteisesti metsässä, joten nämä uudentyyppiset kiintorastit voisivat herättää kävelijöiden mielenkiinnon metsässä kävelen suunnistamiseen.

Lisätiedot

Hitta.ut

Kalvis Mihailovs

Norra Klevaliden

561 93 Huskvarna, Sverige

Puh. + 46 737 016042

kalvis.mihailovs@hittaut.nu

<http://www.orientering.se/naturpasset>

Tanskan suunnistusliitto

Findveji.dk:

Michael Sörenssen

Idrettens Hus

Dansk Orientering forbund

Brøndby Stadion 20

2605 Brøndby, DK

<http://www.findveji.dk/>

Tur-O

Bergljot Bugge Aaserud

Norges Orienteringsforbund

Puh. +47 32 01 61 45

Puh. +47 91 36 76 36

bergljot.aaserud@orientering.no

<http://turorientering.no/info/turo/>

Tåsingen Tennispuisto 🐾

Tåsingen tennisklubilla Tanskassa on käytössä hauska ja helposti toteutettava harjoitusväline tenniksen pelaamiseen. Neljä erikokoista harjoitusvannetta on asennettu tennisverkon korkeudelle. Mitä parempi pelaaja, sitä pienemmän ”tennistikkarin” läpi hän onnistuu lyömään pallon.

Tennistikkarit on kehittänyt seuran valmentaja ja tennistuomari Michael Rask, jolla on laajasta laaja, kansainvälinen kokemus.

Tåsingen tennisklubin perusti vuonna 2009 joukko innokkaita tenniksen pelaajia. Seura perustettiin erityisesti siksi, että alueelle saatiin sisäkenttien lisäksi ulkokentät. Seuralla on visio tehdä klubista uudentyyppinen tennisseura, jossa seurataan lajin kehitystä aktiivisesti.

Tennisklubilla on panostettu erityisesti välineiden lainaamiseen jäsenille sekä kilpailutilojen ajanmukaisuuteen. Tåsingenissä on kaksi kansainväliset mitat täyttävää punaista hiilimurskekenttää, joilla on myös videointivalmius. Uutta on myös Pohjoismaissa vielä harvinainen Padel-kenttä. Padel on tenniksen kaltainen laji, joka on suosittu erityisesti espanjankielisissä maissa. Alueella on myös harjoituskenttiä, harjoitusseinä, hiekkapohjainen rantatenniskenttä ja petankkikenttä sekä grilli, joka on seuran keskeinen kokoontumispaikka.

Yleisyys

Yleisesti kiinnostus tennikseen on Tanskassa vähenemään päin. Tåsingessa tilanne on kuitenkin päinvastainen kuin muissa maan tennisseuroissa, sillä seura on kehittänyt ja uudistanut toimintaa nykyaikaisemmaksi.

Tennistikkareita ei toistaiseksi ole muualla. Niiden kehittäjä Michael Rask ei ole vielä patentoinut keksintöään, mutta suunnittelee sitä.

Saavutettavuus

Koska tennisklubin rakentamisessa on käytetty LOA-rahoitusta, sen käyttö ilman varauksia on kaikille ilmaista. Seura myös vuokraa tiloja eri käyttäjäryhmille. Kenttä toimii hyvänä lähiliikuntapaikkana paikalliselle väestölle.

Lisätiedot

Täsingen tennisklubi

Jan Rask

valmentaja, sihteri

puh: + 45 20 29 18 22

jan.rask@mail.dk

Talvilajit

Keinojäärata lammella €€€€

Maaailman ainoa ponttonien päälle veteen jäädytetty keinojäärata löytyy Holstebron kaupungissa sijaitsevasta Lystanlaegget-puistosta Tanskasta. Lampi ei Tanskan ilmastossa yleensä jäädy talvisin, joten luonnonjäällä ei pääse luistelemaan. Keinojäärata on auki joulukuusta maaliskuulle, ja hyvällä säällä luistelijoihin saattaa olla useita satoja päivittäin. Kioskista vuokrataan luistimia ja myydään kahvia. Paikalle pystytetään koko talven ajaksi telttiä ja piknikpöydät.

Noin 3000 neliömetrin suuruisen lammikon rannalla on kaksi kiinteää laituria, joiden väliin asennetaan reilun 1600 neliön ponttonilautta. Lautan pinnalla oleva vesi jäähdytetään suolaliuoksella, joka virtaa yhdeksän kilometriä pitkässä johdossa. Talvikauden päätyttyä ponttonilevyt nostetaan ylös järvestä ja varastoidaan kesän ajaksi.

Yleisyys

Holstebron ponttoneille rakennettava keinojäärata on ainoa lajissaan.

Rakentaminen

Rata rakennettiin vuonna 2004. Projektin kokonaiskustannukset olivat hieman yli 800 000 euroa. Arvion mukaan 67 000 euroa maksavien kunnostustöiden jälkeen radalla on elinikää vielä 4–5 vuotta.

Luistinrata on ollut kunnan, yksityisten luistelunharrastajien ja paikallisten yritysten yhteisprojekti. Ylläpidosta ja se kustannuksista ovat huolehtineet kaupunki ja vapaaehtoisryhmä. Myös mainostuloista on saatu rahaa.

Taloudellisesti projekti on ollut varsin kallis. Uusi tekojäärata olisi halvempi tehdä betonialustalle, jossa kesällä voisi luistella asfaltilla ja talvet jäällä.

Saavutettavuus

Keinojäärata sijaitsee puistossa, vain lyhyen matkan päässä kaupungin keskustasta. Alueelle on helppo tulla sekä jalan, julkisilla kulkuneuvoilla että omalla autolla.

Kertalipun hinta on alle viisi euroa ja siihen sisältyy myös luistinten vuokra. Kausilippu maksaa noin 30 euroa. Luistinrata on auki noin kolme kuukautta talviaikaan.

Kävijämäärä

Hyvällä säällä luistelijoita saattaa olla päivittäin jopa 200.

Matkailullinen vetovoima

Luistinrata ei edistä matkailua.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Ei tapahtumaliikuntamahdollisuuksia.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa vastaavan kaltaisia luisteluratoja ei ole, sillä meillä on reilusti edullisempiakin paikkoja, joihin kentän voi rakentaa. Ponttoneille rakennettava luistelualue voisi kuitenkin olla ratkaisu paikoissa, joissa virtapaikan tai heikon jään kohdalla tarvitaan keinojäättä avuksi. Tällaisella ratkaisulla voitaisiin saada jäänhoitokalusto kuljetettua heikon rantajään ylitse sesongin alussa ja lopussa, jolloin jää on heikompa.

Lisätiedot

Luisteluradan ystävät –yhdistys

Gubber Leif Kristensen

Puh. +45 40 87 14 78

Holstebroon kunnan www-sivut

www.holstebro.dk/Skoejtebanen-598.aspx

Lystanlaegget 1

7500 Holstebro, Tanska

Lampikiekkoa luonnonjäällä €👣🧳🚰🚰

Lampikiekkon perimmäinen olemus on pelaamisen nautintoa, luistelemisen riemua ja sosiaalista kanssakäymistä luonnonjäällä ulkona. Se on kanadalaisen jääkiekon alkuperäisversio. Kanadalaisilla vapaa-ajan mökkeillä järvien rannoilla on tavallista puhdistaa mökkirantoihin lampikiekkoratoja, ja kokoontua pelaamaan koko naapuruston voimin.

Säännöt poikkeavat hieman lätkän säännöistä. Yleensä pelissä ei ole erotuomaria. Muutenkin ottelun tarkemmat säännöt sovitaan yleensä pelin alkaessa. Pelaajia on neljä per joukkue, maalivahtia ei ole. Pelit kestävät 20–30 minuuttia, ilman väliaikaa. Kaikki fyysinen kosketus pelaajien välillä joko mailalla tai keholla on ehdottomasti kiellettyä. Pelaamiseen käytetään tavallisen jääkiekon perusvälineitä.

Yleisyys

Lampikiekkoa pelataan Pohjois-Amerikan kaikilla alueilla, joilla on talvisin luonnonjäättä. Turnauksien osallistujat ovat pääasiassa 21–35-vuotiaita. Yli 40-vuotiaille on usein oma sarja. Suurimassa kanadalaisessa turnauksessa on 120 joukkuetta, jotka edustavat 15 maata, 12 Kanadan provinssia ja 35 Yhdysvaltojen osavaltiota. Turnaus kestää neljä päivää ja sitä pelataan 20 kentällä. Pelit pelataan julkisilla paikoilla eikä katsomoihin tarvita pääsylippua. Lampikiekko on kuitenkin erityisesti osallistujien laji, ei katsojien.

Lampikiekkoturnauksia järjestetään nykyään lähes joka viikonloppu jossain päin Kanadaa ja Yhdysvaltoja. Lisäksi monilla paikkakunnilla on oma turnauksensa. Turnaukset, kuten koko laji, ovat varsin joustavia rakenteiltaan.

Montrealin lampikiekkoturnaus vuonna 2013:

- pelattiin St. Lawrence joen jäällä
- 53 joukkuetta, joista 4 oli naisten joukkueita
- kaksipäiväinen turnaus

- jokainen jälle omalla vastuullaan
- kunta kumppanina tapahtumassa
- järjestäjänä yksityinen yritys
- järjestelyissä mukana vapaaehtoisia

Rakentaminen

Turnausta varten rakennettiin seitsemän kenttää. Rakentaminen vei viideltä kokopäiväiseltä työntekijältä kaksi päivää. Kenttien reunat rakennettiin puusta ja ruuvattiin jäähän pitkillä ruuveilla. Vesi nostettiin jälle kairalla ja kairapumpulla. Jäähän pelin aikana tulleet vauriot korjataan kastelukannulla. Jään paksuus Montrealissa oli pelin aikana noin 45 senttiä. Kentät pidetään turnauksen aikana puhtaana lumikolalla.

Taloudellinen toteutus

Joukkueille osallistuminen turnaukseen maksaa noin 225 euroa. Tapahtumajärjestäjä saa myyntituloja ruuan, oluen ja muistotavaroiden myynnistä sekä sponsoreilta. Myös huoltorakennukset on järjestetty sponsorien kautta.

Tapahtumalle on hankittu vakuutus erikseen. Ensiapujoukkojen vapaaehtoiset ovat paikalla koko turnauksen ajan.

Saavutettavuus

Kaikilla pelaajilla on omat varusteet, ja laji on pelaajille matalan kynnyksen laji. Turnaukseen joukkueet tulevat kaukaakin. Katsojille tapahtuma on ilmainen.

Kanadassa lampikiekkoa näkee pelattavan usein yllättävissäkin paikoissa. Se on liikuntana lähiliikuntaa, mutta turnauksiin matkustetaan pitkienkin matkojen päästä. Jäiden ennakoimisen vaikeus tekee otteluiden järjestämisestä haasteellista.

Kävijämäärä

Kanadassa luistelevat kaikki, ja suuri osa väestöstä pelaa lampilätkää. Harrastajamääriä on mahdotonta ilmoittaa.

Matkailullinen vetovoima

Lampilätkän matkailullinen vetovoima perustuu turnauksiin. Vain lajin innokkaat harrastajat matkustavat turnausten perässä. Massamatkailijaa laji ei varsinaisesti kiinnosta.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Liikuntatapahtumalajina lampilätkä on erinomainen talvilaji. Turnaukset ja ystävyyspelit ovat oivallista ohjelmaa tapahtumissa. Kanadalaisissa talvitapahtumissa laji on yleinen ohjelmanumero.

Kommentit ja pohdintaa Suomessa

Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan jääkiekon harrastajia on Suomessa 99 000. Taitoluistelijoita on 6500, ja luistelu onkin yksi eniten harrastajamääriä lisänneistä lajeista.

Luistelua opetetaan Suomessa jo koulussa, joten se sopii matalankynnyksen lajiksi myös aikuisille.

Hämeenlinnassa on järjestetty vuosittain turnaus vuodesta 2009 alkaen. Suomessa lampikiekkoa voitaisiin pelata enemmän erityisesti kouluissa ja opiskelijaliikunnan ja erilaisten talvitapahtumien leikkimielisenä ohjelmanumerona.

Kanadassa lajiin liittyy tiiviisti sosiaalinen yhdessäolo ja kuuma kaakao rautajalkojen päällä olevan nuotion äärellä. Suomessa tämä olisi helppo korvata rannalla olevalla laavulla ja makkaran paistolla. Lampilätkän pelialueiksi sopisivat kaikki tiheän mökkiasutukset järvet.

Lampilätkä sosiaalisena herrasmiespelinä ulkona voisi olla myös isojen jääkiekko-otteluiden ohjisohjelmana ennen tärkeitä iltapelejä, jolloin katsojat voisivat harrastaa suosikkilajiaan myös itse. Lampikiekko voisi olla myös lentopallon tyylinen talvipeli erilaisille yhdistyksille ja kortteliporukoille. Monet latuyhdistykset kokoontuvat kesällä lentopallon merkeissä viikoittain saunailtoihin. Talvella saunan lämpiämistä odotellessa voisi pelata erän lampikiekkoa. Lammikkokiekossa tärkeää on säilyttää lajin hauskuus, ettei lajista tule liian vakavaa.

Lisätiedot

Ryan French MacDougall
Montrealin Lampikiekkoturnauksen koordinaattori
4710 rue St-Ambroise, suite 220A
Montréal, Québec
H4C 2C7
Puh. [+1- 514 935 4099](tel:+15149354099)
ryan@hockeyglacier.com
www.hockeypleinairmontreal.com
www.montrealpondhockey.com
<http://www.rinkwatch.org/>

Luistelupolut €€ 🦶 🧳

Luistelupolut metsissä ja puistoissa ovat kasvattaneet suosiotaan viime vuosina. Kanadassa kiinnitetään erityisesti huomiota luistelun sosiaaliseen puoleen, ja luistelupaikat ovat usein maisemoituja. Liikunnasta tehdään tapahtuma, joka houkuttelee ihmisiä paikalle viettämään vapaa-aikaa ja viihtymään ystävien seurassa. Liikunta tulee mukaan ikään kuin vahingossa.

Parc du Heronin metsässä Kanadassa, kevyen liikenteen väylälle on rakennettu luistelupolkuja verkostona, joiden yhteenlaskettu pituus on useita kilometrejä. Jääpolut sijaitsevat liikuntapuistossa keskellä kylää, koulun vieressä. Polkujen käyttäminen on paikallisille ihmisille ilmaista, matkailijat maksavat käytöstä.

Kanadassa on useissa muissakin kaupungeissa lyhyempiä luistelupolkuja puistoissa ja leirintäalueilla. Torontossa tekojääpolku kiemurtelee puiden ja pensaiden lomassa.

Hollantiin on rakennettu ehkäpä maailman pisin tekojääpolku, jonka pituus on noin viisi kilometriä. Wienissä, Itävallassa luistinpolut lähtevät luistinradalta ja kulkevat viereiseen puistoon.

Yleisyys

Luistelupolut ovat tällä hetkellä kasvava liikuntapaikkatyyppi. Ulkomailla, muun muassa Kanadassa, Hollannissa, Itävallassa ja Japanissa on eripituisia luistelupolkuja puistoissa ja leirintäalueilla. Pieksämäellä on Suomen ensimmäinen puistoluistelupolku, joka aloittelee nyt kolmatta kauttaan.

Rakentaminen

Kanadan Parc du Grand Heronin luistelupuisto on kunnallinen ja sen kokonaisbudjetti vuonna 2013 oli noin 60 000 euroa eli noin kahdeksan prosenttia kunnan liikuntabudjetista. Usein puistopolut eivät ole alun perin luistelutarkoitukseen rakennettuja, vaan niillä on kesäaikana muu tarkoitus.

Pieksämäen kokemusten mukaan perinteinen luistelukenttä on helpompi hoitaa, mutta retkiluistelurataan verrattuna kunnossapito on edullisempaa ja helpompaa. Myös luistelukausi on retkiluisteluratoja pidempi.

Pieksämäen luistelupolun vuosikustannukset riippuvat sääolosuhteista ja talven pituudesta, mutta karkeasti arvioituna ne ovat noin 4000–6000 euroa/kausi.

Saavutettavuus

Luistelupolut ovat tyypillisesti kunnan ylläpitämiä ja maksuttomia käyttää. Joissakin tapauksissa matkailijoilta peritään luistelusta pieni korvaus. Luistelupolut ovat yleensä keskeisillä paikoilla, hyvien kulkuyhteyksien päässä.

Kävijämäärä

Boaf-hankkeen aikana vierailluista luistelupoluista ei ollut saatavissa kävijätietoja.

Matkailullinen vetovoima

Luistelupoluilla on tällä hetkellä uutuusarvoa, joten ne kiinnostavat myös matkailijoita. Poluilla ei ole varsinaista matkailullista vetovoimaa, mutta ne saattavat kiinnostaa alueella muista syistä vierailevia turisteja.

Pieksämäellä on huomattu, että liikuntamatkailijoita on saapunut alueelle luistelun takia etenkin lähialueiden kaupungeista ja kunnista.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Talvitapahtumalle luistelupolku antaa lisäpotkua. Mitä pidempi polku, sen suurempi merkitys sillä on tapahtumalle.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Pieksämäen polku on hyvä esimerkki toimivasta liikuntapaikkasuunnittelusta, sillä se on rakennettu tavallisen luistinradan ja uimahallin lähelle. Vastaavanlaisiin paikkoihin luistelupolut sopisivat muillakin alueilla.

Puistoluistelurata Pieksämäellä on lisännyt etenkin aikuisten luistelukiinnostusta. Myös nuorten osuus on polkujen ansiosta kasvanut. Ongelmia ovat aiheutuneet lähinnä kävelijät sekä jonkin verran puista tippuvat oksat ja lehdet.

Suomessa luistelupolut voisivat avata uusia tapoja luistella. Esimerkiksi luistelu laavulle paistamaan makkaraa voisi olla hauskaa.

Lisätiedot

www.valcartier.com/glissades-d-

hiver/en/attractions/skating-paths/

Calypso Theme Waterpark Valcartier Vacation Village

Caroline Fortin Dupuis

myynti ja markkinointi koordinaattori

Puh. +1- 418-844-2200

promo-marketing@valcartier.com

Jaana Ruuskanen

Liikuntasiihteeri

Pieksämäki

Puh. 0400 855 756

karnevaaleissa €€ - €€€

Ottawan Winterlude on suurin Kanadassa järjestettävä karnevaali. Ranskaksi Bal de Neige, eli lumenjuhlat, on osa kaupungin jatkuvaa imago-hanketta, jolla myös luodaan lähiliikuntapaikkoja kaupunkilaisten maksuttomaan käyttöön. Vuonna 2007 karnevaaleilla vieraili ennätyselliset 1,6 miljoonaa kävijää.

Quebecin karnevaali järjestettiin ensimmäisen kerran jo vuonna 1894. Nykyään kolmiviikkoinen tapahtuma järjestetään joka vuosi helmikuussa. Reilun kymmenen euron hintaisella lipulla voi liikkua karnevaalialueella vapaasti. Erityisesti viikonloppuisin tapahtuma-alueella on paljon ohjelmaa. Pääsylipun ostaneita on vuosittain noin 600 000.

Tunnelman luomiseksi juhla-alueelle sijoitetaan lumi- ja jääpatsaita. Palkatut taiteilijat työstävät lumiveistoksia koristamaan tykkilumesta tehtyjä rakenteita, kuten esimerkiksi liukumäkiä, sisääntuloväyliä ja keskustoreja.

Liukumäkien ja luistelukenttien lisäksi tarjolla on monenlaista ohjelmaa, kuten lumikenkäilyä, koiravaljakkoajelua, lampikiekkoturnauksia, hiihtokilpailuja, ulkoilmadiskoja ja valoshow-näytöksiä, eskimo- ja intiaaniperinteiden esittäjiä, liikuntaleikkejä, potkukelkka-ajelua, lumipyöräpolkemista sekä lumiesteratoja. Hurjin ohjelmanumero lienee joen ylitys kanooteilla, jäiden ajelehtiessa vedessä edestakaisin vuorovesi-ilmiön johdosta.

Yleisyys

Yhä useammissa kaupungeissa ympäri maailmaa on erilaisien teemojen mukaisia talvitapahtumia. Suomalaiset tapahtumat ovat vielä aika pieniä.

Rakentaminen

Tapahtumia järjestävät muun muassa kunnat ja valtio, kaupalliset toimijat, matkailuyhdistykset ja kolmas sektori. Kanadalaisten talvitapahtumien budjetti on huomattava, mutta myös niiden taloudellinen merkitys alueen matkailulle on suuri.

Saavutettavuus

Winterlude Ottawassa on osa kaupungin jatkuvaa imagoa hanketta ja se luo kaupunkilaisille lähiliikuntapaikkoja ilmaiseksi tai pientä maksua vastaan. Tapahtuma-aika on noin kolme kuukautta alkaen helmikuusta.

Tapahtumaan on helppo tulla, koska kaupungissa liikkuu ilmainen tapahtumabussi eri tapahtuma-alueiden välillä.

Carnaval de Québec järjestetään samaan aikaan kuin Ottawan talvikarnevaali. Suurin osa erikoisohjelmista on viikonloppuisin. Tapahtumaan ostetaan noin 10 euron hintainen pääsylippu, joka on voimassa koko tapahtuman ajan. Karnevaalialue sijaitsee keskellä kaupunkia.

Kävijämäärä

Kanadan tapahtumissa käy vuosittain, tapahtumasta riippuen 60 000-1,6 miljoonaa vierailijaa.

Matkailullinen vetovoima

Karnevaalit kasvattavat matkailuvetovoimaa muuten hiljaisella talvikaudella. Hyvät juhlat houkuttelevat ihmisiä aina paikalle.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Kanadalaiset talvitapahtumat ovat rakennettu liikunnan ympärille. Kylmässä ilmassa massatapahtuma on oikeastaan mahdollinen vain jos osallistujat voivat liikkua.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomalaiset talvitapahtumat pyörivät kilpailujen ympärillä ja massoilla on niissä lähinnä katsojan rooli.

Laskiasperinteestä voisi esimerkiksi kehittää paikallisia ulkoilutapahtumia eri paikkakunnille.

On hyvä muistaa, että talvikarnevaalit ovat paikallisten ihmisten yhteinen ponnistus. Tapahtuma voi olla asukkaiden yhteinen aktivoiminen liikkumaan lumessa ja pakkasessa.

Lisätiedot

Bruce Devine

Ottawan olosuhdepääällikkö

Puh. +1 613 239 5085

bruce.devine@ncc-ccn.ca

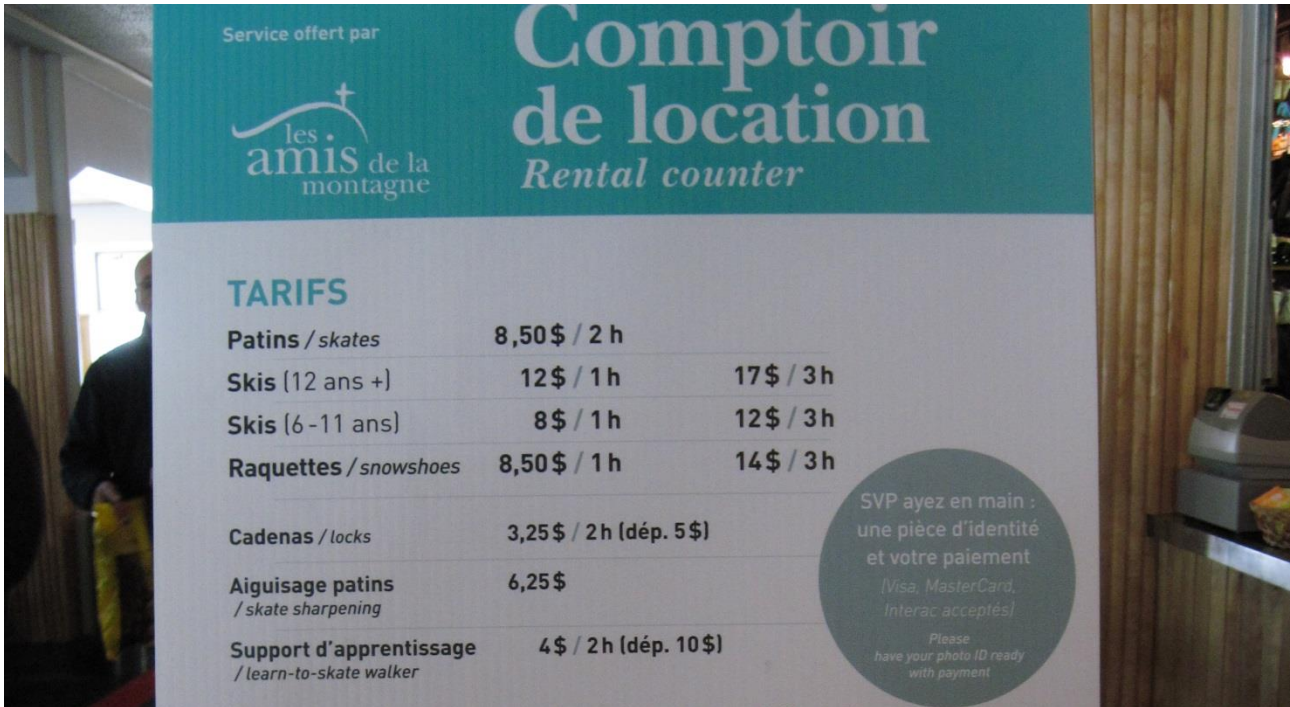
Marc Corriveau

kaupunkialueiden johtaja

Puh. +1 613 239 5077

marc.corriveau@ncc-ccn.ca

Lumikenkäpolut €

Service offert par		
		
Comptoir de location <i>Rental counter</i>		
TARIFS		
Patins / skates	8,50 \$ / 2 h	
Skis (12 ans +)	12 \$ / 1 h	17 \$ / 3 h
Skis (6 - 11 ans)	8 \$ / 1 h	12 \$ / 3 h
Raquettes / snowshoes	8,50 \$ / 1 h	14 \$ / 3 h
Cadenas / locks	3,25 \$ / 2 h (dép. 5 \$)	
Aiguisage patins / skate sharpening	6,25 \$	
Support d'apprentissage / learn-to-skate walker	4 \$ / 2 h (dép. 10 \$)	

SVP ayez en main :
une pièce d'identité
et votre paiement
(Visa, MasterCard,
Interac acceptés)
Please
have your photo ID ready
with payment

Lumikenkäily on syvien hankien laji. Kanadalaisissa ulkoilupuistoissa on latujen ja luistelupolkujen lisäksi tehty kuitenkin myös lumikenkäilijöille valmiita reittejä. Reitit on merkitty karttoihin, ja luonnossa reitin tunnistaa puuhun kiinnitetystä merkistä.

Nykyään harrasteliikkujat kaipaavat viitoitettuja reittejä liikkueessaan metsissä ja erämaissa. Kanadassa ei lisäksi saa kulkea vapaasti yksityisellä maalla, joten asutuskeskusten ympäristössä lumikenkäpolut ovat myös välttämättömyys lajin harrastamisen kannalta.

Liikuntapuistoissa puiston ystävien yhdistykset vuokraavat suksien ja luistimien lisäksi välineitä lumikenkäilyyn.

Lumikenkäily on peräisin Pohjois-Amerikan intiaaneilta, joille lumikengillä kävely oli tapa liikkua talvisessa luonnossa. Lumikengät tekevät syvässä lumessa kävelyn mahdolliseksi myös sellaisilla alueilla, missä suksilla on vaikea liikkua.

Nykyään lumikenkäily kasvattaa suosiotaan talvisena liikuntalajina. Tiheässä umpihangessa lumikenkiä on kätevämpi käyttää kuin suksia ja tekniikan oppii nopeasti. Lumikenkäily kuluttaa paljon energiaa, ja se on erinomaista kuntoliikuntaa.

Yleisyys

Lumikenkäkävelyn suosio on kasvussa. Laji on levinnyt Kanadasta Pohjoismaihin kaupallisten lumikenkien maahantuojaan avulla. Lumikenkäpolkuja löytyy runsaasti jo esimerkiksi Norjasta.

Rakentaminen

Lumikenkäpolut ovat tavallisia kanadalaisissa kunnallisissa ulkoilupuistoissa. Polkujen rakentaminen maksaa lähinnä merkkien ja niiden asentamisen verran. Kyltit ovat paikallaan ympäri vuoden. Itse polku syntyy lumikenkäilemällä.

Saavutettavuus

Lumikengät maksavat 50–200 euroa. Samoja kenkiä voivat käyttää useat ihmiset, sillä kengän koon tulee olla oikeassa suhteessa ainoastaan henkilön painoon. Jalan koolla ei ole merkitystä kengän valinnassa.

Lumikenkä kiinnitetään tavalliseen talvijalkineeseen. Lumikengät on helppo kuljettaa mukana julkisissa kulkuvälineissä, ja polkujen käyttö on yleensä ilmaista.

Kävijämäärä

Kävijämääristä ei ole tietoa, mutta yleisesti lumikenkäpolut ovat ahkerassa käytössä.

Matkailullinen vetovoima

Matkailukeskuksissa lumikenkäreitit tarjoavat mahdollisuuden liikkua luonnossa ilman suunnistustaitoja, joten talvimatkailulle lajilla on suotuisat vaikutukset. Lumikenkäilykiinnostaa monia sillä se on helppo oppia. Opastetuilla lumikenkäretkillä ja valmiiksi merkityillä reiteillä voi hiihtoa taitamatonkin matkailija nauttia talvisesta luonnosta.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Talvitapahtumiin voi helposti rakentaa lumikenkäpolun, jonka yhteydessä vuokrataan lumikenkiä. Toimintaa voisi pyörittää lumikenkien maahantuoja tai mainosmielessä paikallinen eräopaspalvelu. Lumikenkäily on helppo laji satunnaiseen pop-up liikuntaan.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa lumikenkäpolut ovat vielä harvinaisuus. Nykyihmiset, jotka ovat usein arkoja menemään metsään heikoilla suunnistustaidoilla, voisivat kiinnostua poluista. Suomalaiset jokamiehenoikeudet antavat oikeuden liikkua talvisessa metsässä ilman virallisia lumikenkäpolkuja, joten resurssien käyttäminen kyltteihin voi tuntua ylimitoitetulta. Toisaalta kunnallinen lumikenkäpolku metsässä voisi houkutella talvisen metsään uusia liikkujia, jotka eivät halua hiihtää.

Lumikenkäily tekee talvisessa metsässä liikkumisen helpoksi myös jyrkissä rinteissä ja tiheissä pusikoissa, joissa sukset joko menevät helposti puiden oksien väliin tai missä rinne on liian jyrkkä ja tiheäkasvuinen murtomaahiihdolle.

Erityisesti kuntoilijat, laihduttajat sekä ihmiset, jotka eivät osaa hiihtää, voisivat saada lumikenkäilystä matalan kynnyksen lajin tavoitteidensa toteuttamiseen.

Lisätietoja

Lumikenkäilystä virkistystä & kuntoa –kirja

Sirpa Arvonen & Pasi Juutilainen

Tilaukset www.docendo.fi tai info@docendo.fi

Hjort Urheilutukku - Tubbs-lumikenkien maahantuoja

www.hjorth.fi

Luistinradat luonnonjäällä €-€€€€

Ruotsissa ja Kanadassa luonnonjäällä luistelu on huomattavasti Suomea yleisempää. Kanadan pääkaupungissa, Ottawassa sijaitsee maailman suurin luistinrata (kuvarissa). The Rideau Canal Skateway on perustettu vuonna 1971, ja vuodesta 2007 se on ollut Unescon maailmanperintökohde. Kanavan jäällä ylläpidetty luistinrata sijaitsee keskellä kaupunkia, ja sen varrella on kahviloita, erilaisia harrastusmahdollisuuksia sekä tietysti luistinten vuokrausta. Monet luistelevat kanavaa pitkin jopa töihin. Lähes kahdeksan kilometriä pitkällä radalla on laskettu olevan noin miljoona luistelukertaa joka vuosi.

Ruotsissa retkiloistelulla on yli sata vuotta vanhat perinteet. Ruotsin vanhin retkiloistelu yhdistys, Stockholms Skridskoseglarklubb (SSSK) on perustettu vuonna 1901. Luisteluratoja oli 2000-luvun alussa Tukholman ympäristössä jo yli 17 kunnassa. Pisin reitti on noin 80 kilometriä pitkä ja kulkee Uppsalasta Tukholmaan.

Luistinaradoista oppaan Ruotsin kuntaliiton, luisteluliiton ja Tukholman kaupungin tukemana kirjoittanut Anders Tysk, kiertää Ruotsin kunnissa opastamassa uusien jääratojen tekemistä. Tysk on ilmoittanut olevansa valmis vierailemaan myös Suomessa, mikäli kiinnostusta jääratoihin ilmenee. Ruotsin valtakunnallisen urheiluliiton mukaan noin viisi prosenttia ruotsalaisista luistelee (noin 326 000), ja Ruotsissa myydään vuosittain 30 000 paria retkilaustimia.

Yleisyys

Kanadalaisten luonnonjääratojen määrä on lähes rajaton. Luistelukenttien jäätilanteesta kerätään kootusti tietoa nettisivustolle. Kanadalaisten kenttien ajatuksena on luoda yhteys takapihaluistelun ja ympäristötieteen välille, jotta ilmastonmuutosta voitaisiin kartoittaa myös tällä tavalla. Sivustolle toivotaan ylläpitäjää myös Euroopasta.

Rakentaminen

Ruotsissa on julkaistu jo vuonna 2003 opas luisteluradoista järvenjäällä. Oppaan kirjoittanut Anders Tysk on kiertänyt useissa Ruotsin kunnissa opastamassa jääratojen tekemisessä. Tysk on ilmoittanut tulevansa mielellään myös Suomeen auttamaan ratojen suunnittelussa.

Ruotsissa jääluisteluradat ovat kunnallisia ja ilmaisia käyttää. Solletunan kunnan 12 kilometrin radan auraaminen vie 60–80 tuntia viikossa. Hyvänä talvena rata pidetään kunnossa 2,5 kuukautta. Yhden käyttökerran kustannukseksi on laskettu 0,12 euroa.

Kanadassa Ottawan Rideaun luistinradan rahoitus tulee kaupungin lisäksi kunnilta ja yrityksiltä sponsorirahana. Radan varrella toimivat yritykset maksavat liikepaikoistaan vuokraa. Jään minimipaksuus on noin 30 senttiä. Jäähän porataan reikiä parina yönä viikossa, jolloin vesi nousee jäälle. Aamuun mennessä vesi on jäähtynyt uudeksi pinnaksi, joka sitten hiotaan tasaiseksi.

Saavutettavuus

Yleensä jääradat on rakennettu keskelle kaupunkia, hyvien yhteyksien päähän. Ratojen käyttö on ilmaista. Luistimia voi vuokrata korvausta vastaan.

Kävijämäärät

Rideaun luistinradalla on noin miljoona luistelukertaa kauden aikana. Tutkimusten mukaan kaupunkilaisista noin 30 prosenttia käyttää luistinrataa. Suurin osa luistelijoista tulee lähialueilta, ja he luistelevat keskimäärin kaksi tuntia ja noin seitsemän kertaa talven aikana.

Ruotsin valtakunnallisen urheiluliiton mukaan nykyään noin viisi prosenttia ruotsalaisista luistelee. Maassa myydään vuosittain noin 30 000 paria retkiluistimia.

Matkailullinen vetovoima

Ruotsin luonnonjääradat ovat lähiliikuntapaikkoja, eivät matkailukohteita.

Ottawassa Rideaun luistelukanava on alun perin osa Ottawan imagon kohennus kampanjaa. Kampanjan voidaan katsoa onnistuneen, sillä jäärata on suosittu matkailukohde ja toimii myös lähiliikuntapaikkana, josta asukkaat ovat erittäin ylpeitä.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Luonnonjääradat tarjoavat erinomaisen paikan tapahtumaliikunnalle. Radat sopivat sekä kilpailuihin että osaksi talvitapahtumaa. Myös Ruotsin ja Kanadan radoilla on järjestetty vuosittain tapahtumia.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suurin ero suomalaisissa jääradoissa verrattuna ruotsalaisiin ja kanadalaisiin luonnonjääratioihin on niiden huolto. Suomessa radat ovat yleensä joko yksityisiä tai kunnallisia. Suomessa luonnonjääluisteluradat ovat vielä lastenkengissä, ja monia jään kestävyys- ja ratojen hoidon kustannuksiin liittyviä ongelmia ei ole meillä ratkaistu.

Koska Suomessa osataan kuitenkin tehdä hyviä jääteitä, tietoa luulisi löytyvän myös kevyen liikenteen väylien jäädyttämiseen. Niiden arvo pitää vain nähdä kunnalle tarpeelliseksi. Toistaiseksi vain Kuopiossa luistelua on käytetty talvitapahtuman pääteemana.

Linnasaaren kansallispuiston alueen läpi kulkeva reitti (Oravi-Rantasalmi) on yksityinen ja maksullinen rata. Toistaiseksi reitin maksullisuudesta on ollut erimielisyyksiä, sillä se rikkoo jokamiehenoikeuksia.

Meren, järvien, jokien ja puistolammikoiden jääradat loisivat kuntiin parempaa infrastruktuuria talvimatkailulle. Luistelupolkujen rakentaminen onkin tällä hetkellä nouseva trendi.

Mahdollisuudet luonnonjääratojen rakentamiseen ovat hyvät, sillä talvet ovat Suomessa kylmiä ja melko vähälumisia. Kynnyskysymys tuntuu olevan vastuukysymykset sekä turvallisuudesta että taloudesta.

Lisätiedot

Ruotsi:

Anders Tys

Puh. +46 70 514 0180

Svenskt Friluftsliv

Instrumentvägen 14, Hägersten, Tukholma

Kanada, Ottawa:

Bruce Devine

kaupungin olosuhdepäällikkö

Puh. +1 613 239 5085

bruce.devine@ncc-ccn.ca

Marc Corriveau

kaupunkioalueiden johtaja

Puh. +1 613 239 5077

marc.corriveau@ncc-ccn.ca

Tietoa kanadan jääratatilanteesta

www.rinkwatch.org

Kanadalaiset kunnalliset ja kaistalliset liukumäet

Kanadalaiset ovat jalostaneet perinteiset pulkkamäet turvallisiksi, monikaistaisiksi lumi- ja jääliukumäiksi. Mäissä lasketaan kelkkojen ja pulkkien lisäksi isoilla traktorin sisärenkaiden kaltaisilla renkailla, joita kutsutaan lumidonitseiksi.

Kanadalaiset ovat kehittäneet monikaistaiset liukumäet kunnallisiin puistoihin.

Liukumäissä, jotka on tehty lumesta, lasketaan yleisesti isoilla sisärenkailla, sekä omilla kelkoilla ja pulkilla. Mäenlasku on ilmaista, kun on omat välineet ja on itse käveltävä ylös.

Jäämäissä on myös kaistat, mutta niissä on yleensä valvontaa ja laskea saa vain ohjeiden mukaisilla varusteilla, usein vuokrattavilla matoilla.

Yleisyys

Kanadassa kaistalliset liukumäet ovat yleisiä kylissä ja kaupungeissa. Niitä ylläpitävät usein yhdistykset.

Rakentaminen

Kanadassa kaupunkien liukumäkiä ylläpitää yleensä joko kunta tai puiston ystävien kaltaiset yhdistykset. Yhdistykset keräävät rahaa toimintaansa erilaisilla tempauksilla, joita järjestetään puistoissa.

Mäkien lumetus tilataan kauden alussa ulkopuolisilta yrityksiltä. Kaistat ajetaan hiihtorinteistä tutuilla lumikissoilla, ja lumipohjan tulee olla vähintään 24 senttimetriä paksu. Mäki on lisäksi ajettava koneella ainakin kerran talven kuluessa,

jotta laskukouru pysyy U:n muotoisena.

Saavutettavuus

Mäenlasku omilla välineillä on ilmaista, ja kipuaminen mäen harjalle tapahtuu kävellen. Jäämäissä on yleensä valvoja paikalla ja niissä saa laskea vain ohjeiden mukaisilla varusteilla, kuten vuokrattavilla matoilla.

Montrealissa talvella 2012 lumidonitsin vuokraus maksoi alle kymmenen euroa per päivä, riippuen paikasta ja vuokraajan iästä.

Kävijämäärä

Tarkkoja kävijämääriä ei ole saatavilla, mutta yleisesti mäet ovat suosittuja.

Matkailullinen vetovoima

Lumiliukumäet ovat lähiliikuntapaikka kanadalaisille, eikä niillä ole matkailullista merkitystä.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Jokaisessa kanadalaisessa talvitapahtumassa on liukumäki.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Kanadalaisen liukumäkikulttuurin ero suomalaiseen on selkeä. Kanadassa lähes kaikki vanhemmat laskevat mäkeä jälkikasvunsa kanssa. Lasku-urat ovat selkeästi erillään alueesta, jossa ihmiset kiipeävät mäkeä ylös. Jokainen ryhmä laskee vuorollaan omaa uraansa pitkin. Suomessa lasketaan yleensä oman pienen porukan kanssa.

Suomalaisten on mahdollisesti vaikea mieltää kelkkamäkeä urheiluksi, vaikka se on mitä parhainta talviliikuntaa. Suomessa voitaisiin hyvin kopioida kanadalaisten kelkkaperinnettä, ja rakentaa liikuntapuistoihin turvallisen lumivallin suojaamia monikaistaisia pulkkamäkiä valaistujen luistelupolkujen ja latujen alkupisteisiin. Paikalla voisi olla myös lappilainen kota makkarapaistopisteineen.

Lisätiedot

Puiston ystävät yhdistys

Daniel Leblanc

dleblanc@lemontroyal.qc.ca

Les amis de la montagne

Maison Smith

Parc du Mont-Royal

1260, chemin Remembrance

Montréal (Québec) H3H 1A2

Puh : +1- 514-843-8240 alanumero 232

Fax : +1- 514-843-8255

www.lemontroyal.qc.ca

www.facebook.com/Jaimelemontroyal

'Valcartier Vacation Villagen Lumirenkailupuisto

Kanadan Quebecissa sijaitsevan Valcartier Vacation Village -renkailupuiston idea perustuu ajatukseen, että talviriemut kuuluvat kaikille, ilman erityisiä lajitaitoja, esimerkiksi hiihdosta tai luistelusta. Liikunnallinen ulkoliikuntapuisto on talvisin lumipuistona ja kesäisin vesipuistona.

Talvella mäkiseen maastoon on rakennettu 40 erilaista liukumäkeä, joissa voi laskea suurilla kumirenkailla ja koskilautoilla. Luistinvuokraamosta voi laitana luistimet luistinspoluille. Ympäri vuotisesti puistossa voi ajaa myös karting-autoilla. Alueella on kaksi palvelurakennusta, ravintoloita ja kahviloita, joita pyörittää 50 vakituista työntekijää.

Kesäisin alueella on leirintäalue, jossa voi harrastaa muun muassa koskenlaskua. Alueella on 35 vesiliukumäkeä ja 18 reiän golfkenttä.

Yleisyys

Kanadalainen liukumäkiperinne on koko perheen juttu. Liukumäkiä on jokaisessa kanadalaisessa kaupungissa ja talvitapahtumassa. Myös maksulliset rengasmäet ovat tavallisia. Tasamaalla liukumäet tehdään tekolumikasoihin.

Rakentaminen

Valcartier Vacation Village on 50 vuotta vanha perheyritys, josta on vuosien saatossa kasvanut Pohjois-Amerikan suurin talvileikkipuisto. Kesäisin alueella on vesipuisto.

Saavutettavuus

Puisto sijaitsee noin puolen tunnin ajomatkan päässä Quebecin kaupungista. Alueella on laajat pysäköintimahdollisuudet.

Päivälippu maksaa 7 – 22 euroa.

Kävijämäärä

Jacques-Cartierin kansallispuiston reunamilla sijaitsevassa puistossa vierailee noin 10 miljoonaa kävijää vuosittain.

Matkailullinen vetovoima

Puistosta on kehittynyt vuosien varrella alueen menestyvin matkailuyritys. Vuosina 1985–2011 alue on palkittu 32 kertaa matkailun, mainonnan, radion ja TV:n, liiketoiminnan ja liikunnan palkinnolla tai kunniamaininnalla.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Alue tarjoaa palveluitaan ryhmille ja yksityiskäyttöön. Kokoustiloja on muutaman kymmenen hengen kokoustiloista useiden satojen henkilöiden yritystapahtumiin ja häihin.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Suomessa yhtä suuren puiston perustaminen vaatisi kävijöitä myös ulkomailta, Venäjältä tai muualta Euroopasta. Euroopasta ei vastaavanlaista puistoa löydy mistään muualta.

Vähän talviurheilutaitoja vaativien ulkoliikuntalajeja keskittämällä samaan paikkaan, saattaisi kysyntää löytyä. Puiston eri käyttäjäryhmiä voisivat olla koulut, ystäväporukat ja perheet. Aikuisten lumirenkailumäet, lumikenkäpolut, potkukelkkatiet, valaistut luistelupolut, hiihtoladut, välinevuokraamo ja lappilainen kodan puolikas sekä makkaranpaistopaikka laskettelurinteen vieressä muodostaisivat houkuttelevan kokonaisuuden, jonne voisi hyvin olla pääsymaksu.

Lisätiedot

Caroline Fortin Dupuis

Sales & Marketing coordinator (markkinointi ja myynti koordinaattori)

Valcartier Village vacances

1860, bou.Valcartier

Valcartier (Québec)

Canada GOA 4SO

Puh.+ 1 418 844 2200 #229 tai + 1 888 348 5524

Fax. + 1 418 844 1239

www.valcartier.com

promo-marketing@valcartier.com

Yukigassen – lumisotaa japanilaisittain

Yukigassen on Japanissa kehitetty lumisotapeli. Lajin maailmanmestaruuskilpailut järjestetään Japanin Sobetsussa, ja niihin osallistuu vuosittain noin 150 joukkuetta. Lajin kotimaassa harrastajia on kymmeniätuhansia.

Yukigassen on hauska joukkuepeli, joka vahvistaa yhteishenkeä. Lajia ei tarvitse juurikaan harjoitella, ja se sopii hyvin esimerkiksi ystäväpiirien ja työporukoiden sosiaaliseksi ajanvietoksi. Jälkipelit ovat yukigassenissa myös tärkeitä, kuten joukkuepeleissä yleensäkin. Yukigassenia harrastaa tällä hetkellä noin 2000–3000 suomalaista.

Yukigassenissa ideana on ryöstää vastustajajoukkueen lippu ja polttaa pelaajat lumipalloilla. Jokaisessa joukkueessa on kymmenen nimettyä pelaajaa, joista kentällä saa olla yhtä aikaa olla kapteenin lisäksi seitsemän. Aloituskokoonpanossa kentällä on oltava vähintään kolme naista. Joukkueella pitää olla yhtenäinen otteluasu, joka ei kuitenkaan saa olla valkoinen. Kypärä ja kasv suoja ovat pakollisia. Joukkuelipun koko on vähintään 0,5 x 1 metri. Pelissä käytettävät lumipallot tehdään koneella itse. Palloja tehdään 270 kappaletta yhtä ottelua varten, 90 palloa per erä.

Jokainen erä kestää enimmillään kolme minuuttia. Erän päättyessä voittajajoukkue on se, jolla on enemmän pelaajia kentällä tai se, joka on ryöstänyt vastapuolen joukkuelipun. Koko kilpailun voittaa joukkue, joka voittaa ensimmäisenä kaksi erää.

Yleisyys

Suomeen Yukigassen on levinnyt Kemijärven ystävyyskaupunkitoiminnan kautta Norjasta jo 90-luvulla. Lajia harrastetaan myös Ruotsissa, Venäjällä, Hollannissa, Kanadassa, Etelä-Afrikassa, Australiassa ja Yhdysvalloissa. Lumettomilla alueilla Yukigassenia pelataan pehmeillä kumipalloilla.

Rakentaminen

Kenttä ja suojavallit rakennetaan lumesta. Japanilaiset myyvät virallista Yukigassen lumipallontekolaitetta, jolla palloja voi kätevästi tehdä.

Saavutettavuus

Yukigassen on halpa harrastus, mutta kilpailuja on harvoissa paikoissa. Matkakulut turnauksiin voivat muodostua huomattaviksi. Suomessa turnaukset maksavat 100–150 euroa/joukkue. Pakollisia suojarusteita ovat kypärä ja peliliivi, jotka kuuluvat yleensä turnauksen hintaan. Lumipallot pelaajat tekevät itse koneella. Pelaajien on myös itse huolehdittava vakuutuksistaan.

Kävijämäärä

Japanissa harrastajia on kymmeniätuhansia, Suomessa 2000–3000.

Matkailullinen vetovoima

Matkailullinen kiinnostavuus liittyy turnauksiin.

Tapahtumaliikuntamahdollisuudet

Yukigassenin harrastaminen perustuu pitkälti turnauksiin, jotka luovat jo itsessään ympärilleen tapahtuman. Laji on hyvä ohjelmanumero myös erilaisissa talvitapahtumissa. Turnaukset ovat luvanvaraisia tapahtumia, joihin Yukigassen liitto myöntää lisenssin. Suomessa lisenssit maksetaan Suomen Yukigassen liitolle, jolta voi myös vuokrata välineitä.

Yukigassenista on Suomessa kehitetty ns. kevyempi versio Yukigassen Fun. Yukigassen Funissa joukkueessa pelaajamäärä voi olla pienempi ja muutenkin sääntöjä sovelletaan tarpeen mukaan.

Kommentit, pohdinta toteutuksesta Suomessa

Kemijärvellä pidetään kansainväliset Yukigassenin Euroopan mestaruuskilpailut. Lisäksi Suomessa järjestetään SM-kilpailut ja muutama muu turnaus.

Kaupallinen lisenssiurheilu ei ole perinteisesti suomalaista. Toisaalta yhä useampien kilpailujen järjestämiseen vaaditaan lisenssi, ja kaupalliset liikuntamuodot lisääntyvät. Yukigassenia voi tietysti myös pelata omalla porukalla ilman virallista lumipallontekokonetta.

Pelin luonne ja vauhti vetoavat varmasti moniin, muuten liikuntaaharrastamattomiin ihmisiin. Laji tekee jokaisen lapsen luontaisesta lumisotavillityksestä turvallisempaa.

Lisätiedot

Suomen Yukigassen liitto ry
sihteeri Ulla Lahdenmäki
puh. 0400 193 651

puh. 040-596 1807
yukigassenfinland@gmail.com
www.yukigassen.fi

puheenjohtaja Ari Pöyliö

Jatkokehitysmahdollisuudet

Yleiskommentit hankkeesta

Kansainvälisillä ulkoliikuntapaikoilla liikuttaessa tulee jatkuvasti uusia ideoita vastaan. Hankkeen ideoiden keräämisvaiheessa parhaat ehdotukset tulivat kunkin alan ammattilaisilta. He osaavat sanoa missä ovat mitäkin nähneet. ”Turisteina” liikkuessamme emme aina havainnoi ympäristöämme analyttisesti, muuta kuin oman osaamisalueemme puitteissa.

Ulkoliikuntapaikan Benchmarkkauksen yhteydessä on oltava

- aikaa, välineet ja edes aloittelijan taidot lajissa omatoimiseen paikan testaamiseen asiakkaan roolissa tai mahdollisuus haastatella muita käyttäjiä
- mahdollisuus tavata kohdetta esittelevä henkilö hänen aikataulunsa mukaisesti, erityisesti jos kohde on kaupallinen
- välineet ja mahdollisuus vierailla kohteessa useamman kerran, jotta valokuvaukselle sattuu sopiva sää
- aikaa tehdä muistiinpanot ja tarkistaa valokuvat jo paikan päällä

Erityisen mielenkiintoista oli löytää matkojen aikana sellaisia ulkoliikuntaolosuhteita, joita kukaan ei ollut ehdottanut, mutta jotka osoittautuivat arvokkaiksi löydöiksi. Kunnalliset kaistalliset pulkkamäet Montrealissa, luistelupolut Kanadassa, pingispöytä-projekti Englannissa ja kööpenhaminalaisten puistojen lukemattomat mahdollisuudet rullalautailuun ja polkupyöräilyyn olivat positiivisia yllätyksiä.

Uusimmat ja hurjimmat ulkoilma-aktiviteetit leviävät nykyään nopeasti sosiaalisen median välityksellä. Yhä hurjemmista lajeista löytyy videoita lähes mistä vain. Uudet ajatukset leviävät nopeasti, ja niitä on suhteellisen helppo löytää internetistä.

Nykyaikana myös lähes jokaisella paikkakunnalla on omat matkailu- ja liikuntasivustot, jotka esittelevät alueen parhaita ulkoiluolosuhteita. Vain aika ja paikallisten kielten rajallinen osaaminen ovat esteenä saada tietoa muiden innovaatioista.

Matkailu, retkeily- ja liikuntamessut ovat myös oivallisia paikkoja bongata alan uusinta kehitystä. On kuitenkin muistettava, että ainoastaan liiketaloudellisesti hallinnoitavat ulkoliikunta-ajatukset leviävät messujen kautta. Kunnallisista ja ilmaisista olosuhteista kerrotaan harvoin maksullisissa tilaisuuksissa, paitsi silloin kun ne muodostavat oleellisen osan paikkakunnan matkailullisesti tärkeää infrastruktuuria.

Seuraavan Benchmarking-hankkeen rakenne olisi syytä muuttaa dynaamisemmaksi siten, että tulokset julkaistaisiin suoraan www-sivuilla sitä mukaa kun kohteita löytyy. Tällöin jokainen matka muodostaisi oman raporttinsa ja mahdollisen jatkohankkeen. Alustavasta tutkimustyöstä tulisi tavallaan esiselvityshanke jokaiselle löytyneelle idealle. Useimmat ulkoliikuntaolosuhteet ovat kausiluontoisia. On tärkeää keskittyä tulevan kauden olosuhteiden kartoittamiseen, jotta vierailun voi tehdä sopivana ajankohtana.

Jatkotoimenpidemahdollisuuksia

Ohjausryhmässä ehdotetaan kansallisen, sähköisen ideapankin luomista Suomeen, jonne jokainen suomalainen voisi merkitä hyväksi havaitsemiaan käytäntöjä maailmalta. Jotta havainnoista voisi tehdä jatkotutkimusta, seuraavat seikat tulisi ilmoittaa tutkijoille:

- liikuntakäytännön nimi ja kuvaus sekä mielellään valokuva
- liikuntakäytännön katuosoite, kaupunki, maa ja www-osoite, josta löytyy lisätietoa
- kenen hallinnoima käytäntö oli: paikallinen kunta, yritys tai yhdistys
- ajankohta, koska havainto on tehty sekä tekijän yhteystiedot

Jotta tällaisesta ideapankista on hyötyä, sitä pitäisi säännöllisesti hallinnoida. Ajatuksiin pitäisi perehtyä välittömästi, viimeistään kuukauden kuluessa ehdotuksen saapumisesta. Ideapankin hallintohenkilö voisi lähettää ehdotuksen edelleen kyseisen alan asiantuntijoille kommentoitavaksi. Sen jälkeen tieto ohjattaisiin siitä kiinnostuneelle taholle, esimerkiksi valtion tai kunnan kehitysyksikköön, yliopistoon tai kyseisen alan keskusliittoon.

Vaihtoehtoisesti tulokset voisivat olla koottuna aihepiireittäin kaikkien tarkasteltavina, jotta eri järjestöt ja toimijat voisivat päivittää niitä myös jatkossa. Parhaimpien ideoiden antajille voitaisiin kehittää jokin palkitsemistapa, kuten kutsu linnan juhliin, aitiopaikka avajaisiin tai mahdollisuus käyttää ansioluettelossaan titteliä ”kansallisen ideapankin jäsen”.

- Opiskelijavaihdon yhteyteen luotava ideapankki, joka toimisi vastaavalla tavalla kuin yllä oleva kansalaisten ideapankki, paitsi että
- Opiskelijat saisivat lyhyen koulutuksen Benchmarking-kehityksestä ennen vaihtoon lähtöä osana vaihto-ohjelman orientaatiopäiviä.
- Aihe olisi rajattu omiin opintoihin liittyväksi.
- Mahdollisuus itse viedä ajatusta eteenpäin oman opinnäytetyön puitteissa
- Esimerkiksi taloudellisesti tuettu esiselvityshanke ideasta puoleksi vuodeksi
- Mahdollisuus käyttää idean kehitystyötä osana opintoja
- Pop-up ravintolapäivä voisi laajentua polkujen risteysiin ja muihin liikuntapaikkoihin, joihin haluttaisiin virkistyskeittä. Lähtisivätkö Latu- ja muut ulkoiluyhdistykset mukaan tällaisella toiminnalla tekemään ulkoilusta hauskeempaa?

Voisimmeko kehittää sosiaalisen median kautta erilaisia liikunnallisia Pop-up tapahtumia?

- Jokaisen erillisen tutustumiskohteen, lajin tai olosuhteen, lopuksi tässä raportissa on arvioitu kyseisen idean toteutusta Suomessa. Lisäksi voimme muokata ehdotuksia niin, että loisimme uusia, Suomeen sopivia liikuntapaikkoja.
- Maastopyöräilypolut myös talvella, pyöräladut tai lumipolut pyörille. Autoille on jo jäärata, voisiko sellainen olla myös pyörille?
- Lontoon puistojen kiipeilykivien sijaan Suomessa voitaisiin kehittää boulderointi-polkua, joko kansallispuistoihin tai kaupunkipuistoihin
- Maailmalla on vesiliukumäkiä, jotka on tehty levittämällä muovia nurmikkorinteisiin. Myös hiekkadyneillä lasketaan liukureilla. Suomessa mäkiä voisi tehdä hiekkaisille ja nurmikkaisille rannoille.

- Viimeisin villitys melonnassa on seisaaltaan melonta. Lisäksi on olemassa polkuautoa muistuttava vesi-polkipyörä. Missä ovat suomalaiset innovaatiot vedessä liikkumiseen tai ihmisvoimin käytettävät pontonikulkuneuvot heikoille jälle ja kelirikon ajaksi?

Tutkimus-/selvitysmahdollisuudet

Turvallisuusmääräykset ulkoliikuntapaikoilla, jotka ovat aina auki ja maksuttomia.

- Selvitetään miksi EU:n turvallisuusmääräykset liikuntapaikoille ovat Suomessa erilaiset kuin muualla Euroopassa. Onko kyse suomalaisten omista määräyksistä vai erilaisesta EU-säädösten tulkinnasta? Esimerkiksi kiipeilypuistot ovat Suomessa lopettaneet, koska toteutus ja valvonta tekevät toiminnasta liian hankalaa.
- Omana aihepiirinään voisi käsitellä muiden EU-maiden turvallisuusmääräyksiä ja -käytäntöjä. Kysymykseen *miksi* olisi hyvä saada todellisuuteen pohjautuvia selityksiä. Onko Suomessa todellakin lainsäädännöllä rahoitettu tekemistä jo liikaa?
- Miksi kelkkailu on Suomessa vain lasten ajanvietettä?
- Suomessa pulkkamäet tehdään vain lapsille.
- Suomella ei myöskään ole lainkaan kelkkailijoita talviolympialaisissa.
- Vaikuttavatko Jokamiehen oikeudet Suomessa kielteisesti erilaisten reittien luomiseen?
- Kävelyreitit puuttuvat puistojen ulkopuolelta metsästä, sillä siellä saa polkuja pitkin kävellä joka tapauksessa. Kaikki eivät kuitenkaan halua metsään suunnistamaan, vaan lenkki pitäisi voida tehdä samoin kuin hiihdämme talvella.
- Kuinka tavallisia merkatut metsäreitit ovat Suomessa? Niistä voisivat kiinnostua kesämökkiläiset, kaupunkilaiset, turistit ja lenkkeilijät.
- Kesän kävelyreitti metsässä voisi olla lumikenkäpolku talvella.
- Tarvitsevatko maastopyöräilijät omia reittejä samoin kuin ratsastajat.
- Voisiko luonnossa olla myös pitkänmatkan reittejä retkipyöräilijöille?
- Voisivatko merkatut kävelyreitit olla yhä vanhanaikaisia luonnon polkuja? Luonto avautuu kävelijälle eri tavalla luontopolulla tai hiihtoladulla, kuin kevyen liikenteen väylällä.
- Kuinka rakennettu metsäpolun pitää olla?
- Jonkinlaisella polkuhankkeella saataisiin Suomeen maan kattava polkujärjestelmä myös kansallispuistojen ulkopuolelle. Retkeilypolkuverkoston luomiseen voisi tutkia joko saksalaista ja englantilaista jokamiehen polut-mallista järjestelmää.
- Miksi soutuveneiden vuokraus ei ole kannattavaa toimintaa suomalaisten kaupunkien rannoilla?
- Uusien pyöräilymuotojen jalkauttaminen Suomeen. Yhteistyöprojektiin tarvitaan:
 - pyörien ja varusteiden maahantuojia
 - suomalaisia pyörävalmistajia
 - eri pyöräorganisaatioiden edustajia (BMX, maastopyörät, retkipyörät, alamäkipyörät, arkiliikunta pyöräillen, kilpapyörät)

- olemassa olevien pyöräilypaikkojen hallintaorganisaatiot
- matkailukeskukset
- eri pyöräilymuotojen opetusohjelmien laatiminen

Linkkilistaus paikoista ja lajeista

KESÄ:

Huoltopisteet - Pitstops

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/pitstop> – Tanska

Jalkapallogolf (Ruotsi) – footballgolf from Sweden

<http://www.worldfootballgolf.com/>

<http://fotisgolf.fi/fi/yhteystiedot>

Jalkapalloseikkikenttä (Näsby)(Herning) – Footballplaying fields in Denmark

<http://www.naesbyboldklub.dk/forside>

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/herning-fodboldeksperimentarium>

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/fodboldlegeland-i-naesby>

Katutilat ja kaupunkipuistot, Kööpenhamina ja Lontoo – city spaces in Copenhagen, London

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/en-voldsom-omvej-i-solroed>

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/plugin-play>

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/byrum-paa-carlsberg>

<http://www.dac.dk/en/dac-life/copenhagen-x-gallery/realized-projects/faelledparken-skate-park/>

<http://denmark.dk/en/lifestyle/architecture/superkilen-celebrates-diversity-in-copenhagen/>

Kiipeilypuistot - Rope climbing parks in Europe

<http://www.funforest.de/>

<http://www.vilnius-tourism.lt/en/vtic/services/vilnius-city-card/attractions-offers/laisvalaikis/uno-park/>

<https://www.facebook.com/LokesPeda>

Kumparekenttä - undulating footballfield - Malmö, Sweden

<http://www.malmo.se/Medborgare/Idrott--fritid/Natur--friluftsliv/Parker/Parker-A-O/Kroksbacksparken.html>

Kävellen kaikki liikkeelle - Englantilaiset kuntokävelyt - English health walks

<http://www.ramblers.org.uk/>

<https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-transport/series/walking-and-cycling-statistics>

<http://www.walkingforhealth.org.uk/running-health-walks/monitoring-and-evaluation>

Kävelyreitit (Torsten) – German walking routes compared to Finnish paths

http://www.era-ewv-ferp.com/index.php?topmenu_id=34&id=34&page_id=77&module=text

<http://www.wanderbares-deutschland.de/>

'Luontotilat' - Danish Spaces in Nature

www.skovsnogen.dk

<http://www.friluftsradet.dk/indhold/friluftsjprojekter/naturrum-naturophold-paa-en-ny-maade.aspx>

Maastopyöräkeskukset (Forest of Dean) ja BMX-harrastajat – BMX & Mountain biking

<http://www.forestry.gov.uk/forestry/englandgloucestershirenoforestforestofdeancannopcyclecentre>

<http://www.forestry.gov.uk/forestry/EnglandGloucestershireNoForestForestOfDean>

<http://www.forestry.gov.uk/forestry/INFD-6QHHV3#forestdean>

<http://www.7stanes.com/folder-20-the-7stanes>

http://bristolbmxclub.com/?page_id=299

<http://www.canadatrails.ca/mtb/>

Metsäreitit ja terveystiet Tanskassa – Danish forest paths and health trails

<http://www.friluftsradet.dk/indhold/friluftsjprojekter.aspx>

<http://www.friluftsradet.dk/indhold/friluftspolitik/fysisk-planlaegning/stier.aspx>

Paljasjalkapuuisto, Eggestorf, Saksa - Barefoot paths in Germany

<http://www.barfusspark.info/en/index.htm>

<http://www.barfusspark.info/parks/egestorf.htm>

Paraboll seinä , Skåden koulu, DK – Paraball wall for games at Skåde School, Denmark

<http://www.loa-fonden.dk/inspiration/udendoers-idraet/naeraktivitetsanlaeg-ved-skaade-skole>

Pingispöydät – Ping Bristol – Copenhagen & Bristol

<http://www.timeout.com/london/things-to-do/map-of-free-ping-pong-tables-in-london>

<http://www.pingpongengland.co.uk/get-involved/where-you-can-play/outdoor-tables/>

Pixelpuistot (Rabalder) digitaaliset liikuntapelit – digital games

<http://pixlpark.dk/>

<http://www.junglerace.net/suomeksi.php?p=junglerace-lenkkeily.html#.UkwYzHTyWos>

Rullaluistelu ja hulevesialtaat – drainage & skatepark combined - Roskilde, Denmark

musicon.dk/rabalderparken

Suunnistuksen ajanottojärjestelmät harrastusliikuntaan – Timing of non-competitive events

<http://www.emit.no/>

Suunnistus Pohjoismaissa - New Scandinavian Orienteering ideas

<http://turorientering.no/info/turo/>

<http://www.orientering.se/naturpasset>

<http://www.findveji.dk/>

Tennistikkarit, Tåsinge – Tennis park in Tåsinge, Denmark

<http://www.taasingetennisklub.dk/taasingetennispark.html>

TALVI:

Keinoluisteluradat (Holstebro) – artificial skating on water – Holstebro, Denmark

<http://www.holstebro.dk/Skøjtebanen-598.aspx>

Lampikiekkoa luonnonjäällä – Canadian Pond Hockey

<https://www.facebook.com/TheMontrealPondHockeyFestival?fref=ts>

Luistelupolut (Parc du Heron & Valcartier) - Skating paths

<http://www.valcartier.com/glissades-d-hiver/en/attractions/skating-paths/>

<http://www.villescj.com/down/1452.pdf>

Lumen ja jäänveistoa kanadalaisissa karnevaaleissa - Canadian winter festivals & snow & ice sculptures

<http://carnaval.qc.ca/en/>

<http://www.pch.gc.ca/eng/1379706275276>

Lumikenkäpolut (Parc du Heron & Montreal) – snowshoeing paths in parks

<http://www.lemontroyal.qc.ca/en/learn-about-mount-royal/homepage.sn>

Luonnonjääradat; Rideau, Kanada ja Ruotsi - Skating on natural ice in Canada & Sweden

<http://www.ottawatourism.ca/en/visitors/top-attractions/rideau-canal-skateway>

<http://vikingarannet.com/>

Pulkkamäet- Kaistalliset liukumäet Kanadassa – Canadian public tubing hills

<http://www.lemontroyal.qc.ca/en/learn-about-mount-royal/homepage.sn>

<http://www.youtube.com/watch?v=hucU-UunCSM>

<http://www.youtube.com/watch?v=D7jTefwSeoc>

Pulkkamäet - Lumirenkailupuisto Valcartiers, Kanada – Commercial snowtubing parks in Canada

<http://www.valcartier.com/glissades-d-hiver/en/attractions/himalaya/>

Yugikassen – Lumisotaa japanilaisittain, Kemijärvi/Japani – Snowballwars from Japan via Lapland

<http://www.yukigassen.fi/>